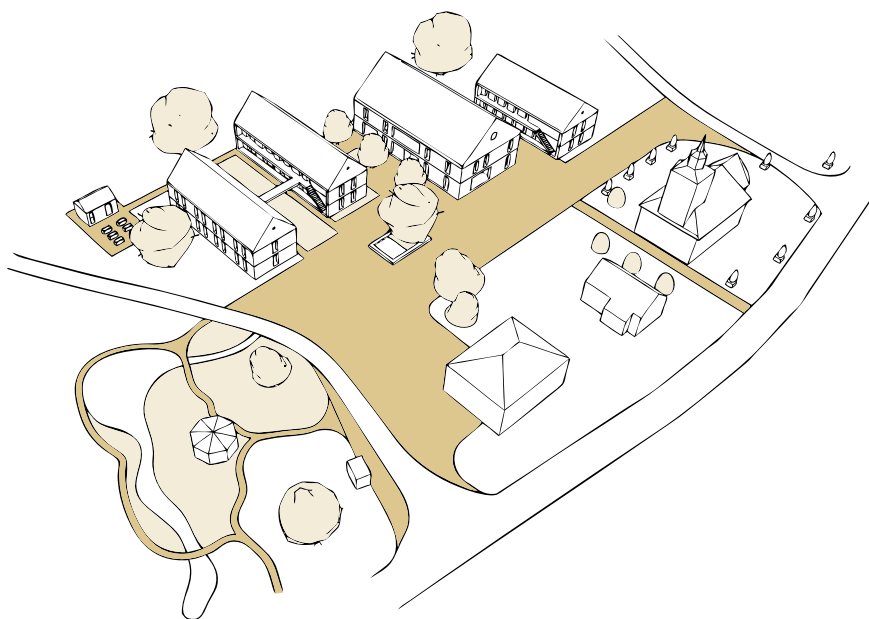

BYDLENÍ PRO SENIORY

LEVÍNSKÁ OLEŠNICE

BC. ALEXANDRA KAŠČAKOVÁ
diplomová práce | ateliér Šestáková - Dvořák | FA ČVUT | 2021

poděkování

Poděkování patří prof. Ing. arch. Ireně Šestákové a Ing. arch. Ondřeji Dvořákovi, Ph.D.
za odborné vedení při zpracování projektu.

Panu Mgr. Miroslavu Kobrovi, místostarostovi obce Víchová nad Jizerou,
za zprostředkování informací a konzultace na téma bydlení pro seniory ve svazku obcí Jilemnicko.

Paní Zdeňce Noskové, starostce obce Levínská Olešnice,
za poskytnutá data a informace o jejich krásné obci.

A v neposlední řadě partnerovi Ing. arch. Jindřichu Kobrovi
za podporu a trpělivost během studia.

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Bc. Alexandra Kaščáková
datum narození: 1.10.1995
akademický rok / semestr: 2020-21 / LS
obor: architektura a urbanismus
ústav: 15118 / Ústav nauky o budovách
vedoucí diplomové práce: prof. Ing. arch. Irena Šestáková

téma diplomové práce:

Bydlení pro seniory Levínská Olešnice

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Obec Levínská Olešnice se nachází v okrese Semily a spolu s dalšími obcemi tvoří svazek obcí Jilemnicko. Obce v tomto svazku se společně podílejí na kulturních, společenských nebo investičních činnostech. V současné chvíli najdeme v tomto svazku dvě podobná zařízení, a to v Jilemnici a v Rokytnici nad Jizerou. Kapacity jilemnického a rokytnického zařízení nejsou dostačující, a proto by výstavba v Levínské Olešnici této části Libereckého kraje velmi pomohla. Mým cílem je proto vybudovat místo pro klidný život seniorů a každodenní vzájemné setkávání obyvatel řešené lokality. Cílem je rovněž zatraktivnění a rozšíření návsi, jehož součástí bude právě nově navržený objekt.

2/ stavební program

SKUPINOVÉ BYDLENÍ PRO SENIORY

- ubytování pro cca 28 osob v jednopokojových a dvoupokojových bytech
- single – vlastní pokoj + hygienické zázemí a čajové kuchyňky
- pár – obývací pokoj, ložnice + hygienického zázemí a kuchyňský kout

STRAVOVACÍ PROSTORY

- kuchyň
- jídelna
- prostory pro skladování, mytí atd.

ADMINISTRATIVNÍ PROSTORY

- recepce + zázemí pro personál
- kancelář pro vedení domova
- denní místnost pro personál

DOPLŇKOVÉ PROSTORY

- kadeřnictví + kosmetika
- poradna
- víceúčelový sál

SKLADOVÉ PROSTORY

- sklad zdravotních a inkontinenčních pomůcek
- sklad prádla

PROVOZNÍ PROSTORY

- prádelna
 - technická místnost
-

DOPRAVA A PARKOVÁNÍ

- parkovací stání pro rezidenty a personál
- parkovací stání pro krátkodobé parkování automobilů

VENKOVNÍ PROSTORY

- pobytové prostory
- zahrada pro rezidenty
- rozšíření návsi a doplnění veřejné zeleně

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

1. TEXTOVÁ ČÁST

- viz specifikace portfolia/knihy diplomního projektu (ke stažení na webu FA)

2. SITUACE

- širší vztahy 1:5000
- situace 1:500 nebo 1:1000

3. PŮDORYSY, ŘEZY, POHLEDY, ŘEZOPOHLEDY 1:200

- (případně jiné vhodné měřítko dle formátu výkresu)
- architektonické studie vlastního objektu
- půdorys přízemí bude řešen včetně parteru

4. DVĚ PROSTOROVÁ ZOBRAZENÍ

- perspektiva nebo axonometrie

5. KONSTRUKČNÍ SCHEMA STAVBY A VYBRANÉ ARCHITEKTONICKO-KONSTRUKČNÍ DETAILS

- budou upřesněny v průběhu práce

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)

1. MODEL

- rozsah a měřítko modelu bude upřesněno v průběhu práce

2. OZNAČENÍ VÝKRESŮ

Všechny výkresy a přílohy budou označeny názvem školy, ústavu a ateliéru, dále pak jménem vedoucí práce, konzultanta a diplomanta /včetně vlastnoručního podpisu/, názvem zadání a datem odevzdání.

Datum a podpis studenta 24.2.2021

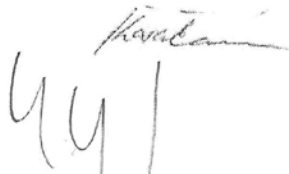
Datum a podpis vedoucího DP

24.2.2021

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

01-03-2021

24.2.2021

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Alexandra Kaščaková
AR 2020/2021, LS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:
(ČJ) Bydlení pro seniory Levínská Olešnice

(AJ) Accommodation for senior citizens "Levínská Olešnice"

JAZYK PRÁCE: ČESKÝ

Vedoucí práce:	prof. Ing. arch. Irena Šestáková	Ústav: 15118
Oponent práce:	Ing. arch. Šárka Voříšková	
Klíčová slova (česká):		
Anotace (česká):	Práce se zabývá návrhem souboru staveb pro bydlení a služby v Levínské Olešnici. Hlavním tématem je vytvoření příjemného bydlení pro seniory a lidi postižené Alzheimerovou chorobou. Parcela, která byla k tomuto projektu vybrána, nabízí ubytovaným klid vesnického prostředí a zároveň aktivní společenský život, neboť se nachází přímo na rozhraní centra obce a volné krajiny.	
Anotace (anglická):	The subject of this thesis is the design of a collection of buildings for housing and services in Levínská Olešnice. The main theme is the creation of pleasant housing for the elderly and people afflicted by Alzheimer's disease. The plot chosen for the project offers a calm village environment while also providing active social life to its residents due to being situated on the boundary between the village center and countryside.	

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou prací vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 20. 5. 2021

podpis autora-diplomanta

úvodní slovo

Mojí snahou při výběru zadání diplomové práce bylo, aby můj zájem o bydlení pro seniory mohl někdo časem zúročit. Za úspěch bych považovala alespoň rozpoutání diskuze na toto důležité, i když často opomíjené téma. Vzhledem k tomu, že se jedná o zařízení, u kterého jsou chybějící kapacity v zásadě v každém kraji, zvolila jsem cestu oslovení několika starostů, kteří by měli vizi realizovat podobné zařízení ve své obci. S touto představou jsme se sešli s paní starostkou Levínské Olešnice. V této obci se nachází pozemek ve vlastnictví obce, který je určen pro výstavbu budov občanské vybavenosti. Obec i samotný pozemek mě zaujaly hned z několika důvodů. Tím nejdůležitějším byl fakt, že by projekt mohl kromě navýšení chybějící kapacity zároveň vytvořit náves v těsné blízkosti pozemku, což by mohlo mít příznivý dopad na celou obec. V návrhu jsem se zaměřila hlavně na podporu komunity a vztahů, zkvalitnění veřejných prostranství a jejich propojení s nově navrženými objekty, adekvátní měřítko a pokoru vůči tradičním materiálům a principům.

obsah

A analytická část

A1	analýza stáří	
	od kdy jsme staří	19
	ústav/ domov domov = ústav	21
	přehled zařízení sociálních služeb	23
	jaké jsou dnes možnosti	25
	zajištění prostředků	27
A2	lokalita	
	proč Levínská Olešnice	31
	obec Levínská Olešnice	33
	dopravní situace	39
	zeleň v obci	43
	funkční využití území	47
	výšková mapa	51
	poloha a charakter pozemku	55
	docházková vzdálenost	57
	územní plán	59
	východiska z části A2	61
A3	východiska pro návrh	
	základní otázky	65
	rámcový návrh	67
A4	kým se inspirovat	

B návrhová část

prostorové schéma pozemku	74
schéma hmotového řešení	76
provozní schéma	78
situace	82
půdorys 1.NP	84
půdorys 1.NP – objekty A, B	86
půdorys 1.NP – objekty C, D	88
půdorys 2.NP	90
půdorys 2.NP – objekty A, B	92
půdorys 2.NP – objekty C, D	94
půdorys 3.NP	96
půdorys 3.NP – objekt C	98
pohled jihovýchodní	100
pohled jihozápadní	100
pohled severozápadní	102
pohled severovýchodní	102
řezopohled A-A	104
řezopohled B-B	106
architektonický detail	108
konstrukční detail	110
vizualizace	112
závěrečné slovo	121
bibliografie	122

analýza stáří

lokalita

východiska pro návrh

kým se inspirovat

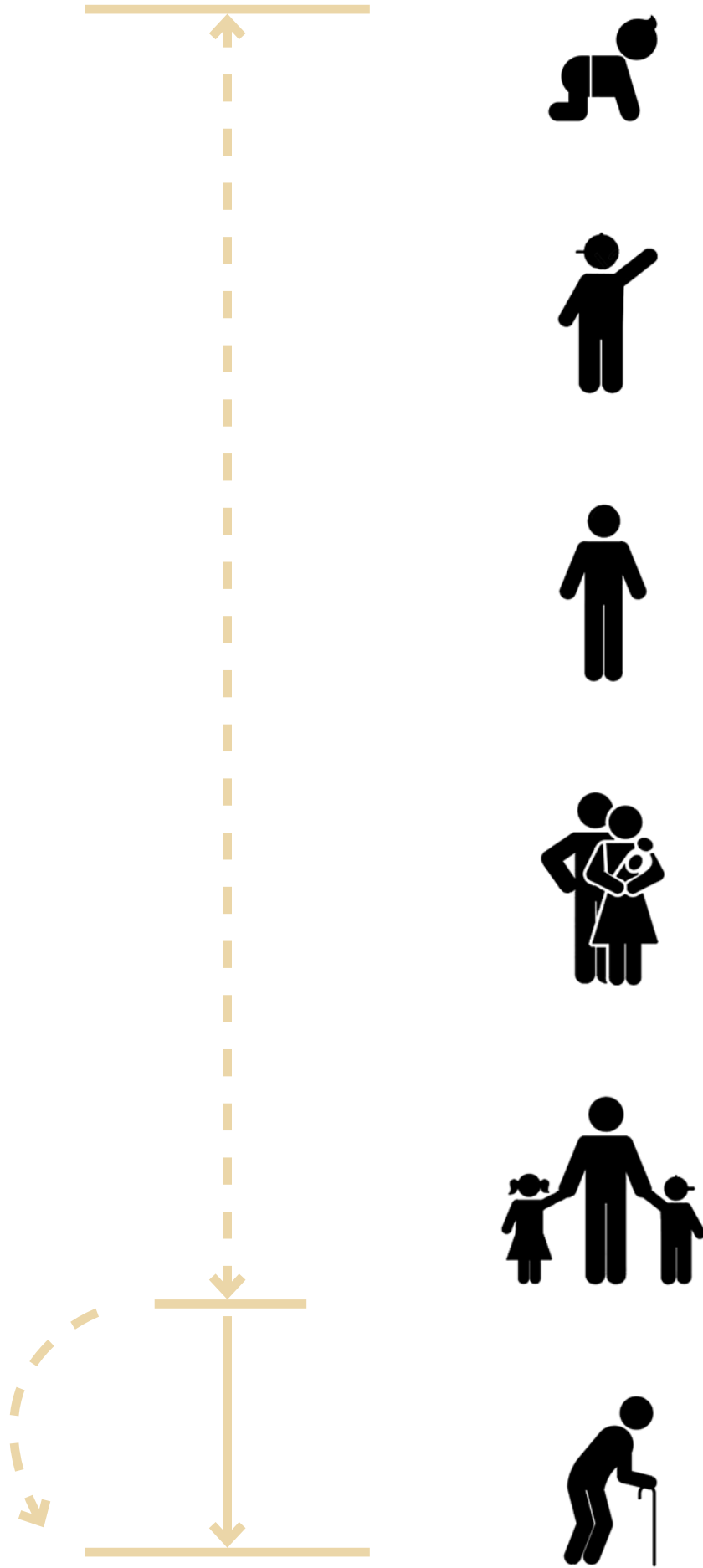
od kdy jsme staří

domov/ústav = ústav domov

přehled zařízení sociálních služeb aneb kam jít

jaké jsou dnes možnosti

zajištění prostředků

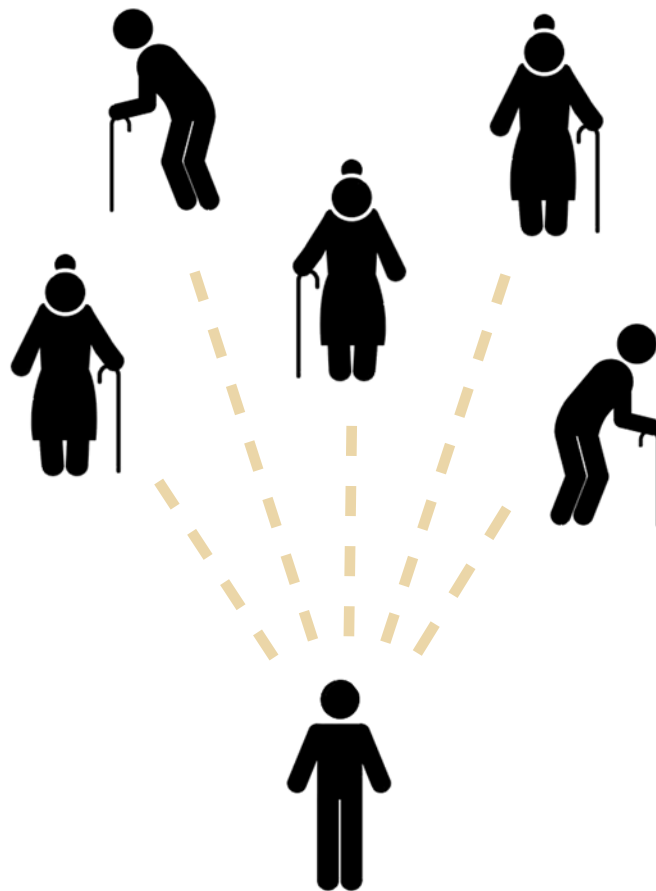
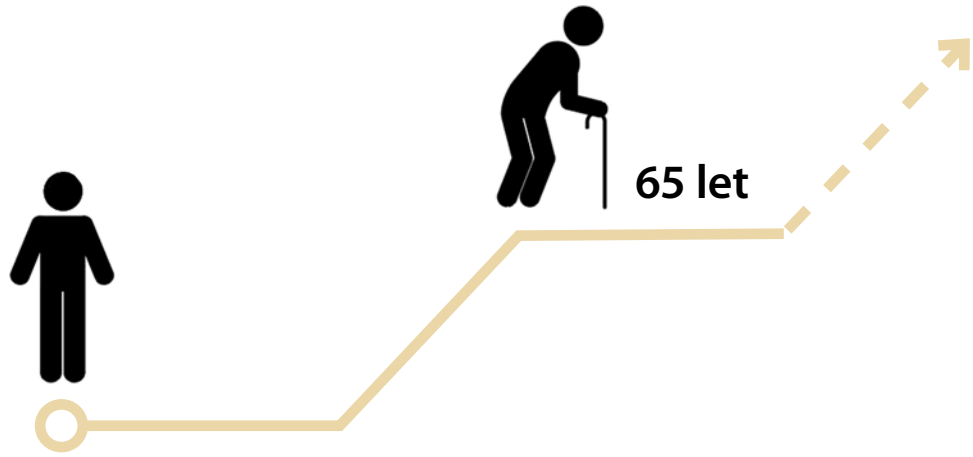

Již od mládí je třeba mít před očima stáří.

Gaius Lucilius

Člověk prochází od narození různými životními fázemi, které s sebou přináší mnoho radostí i starostí. V něčem jsme limitovaní jako mladí a v něčem zase jako staří. Navzdory tomu se ale na mladost díváme s úsměvem, zatímco mnozí z nás se na výhled staroby dívají s obavami. Stáří ale nemusíme automaticky vnímat jako zlou známou, která z nás udělá nesoběstačnou, nepohyblivou, života neschopnou osobu. Stáří může vytvářet také prostor. Prostor pro seberealizaci, prostor pro to, abychom znovu mohli trávit více času s našimi blízkými nebo prostor moci stihnout v životě ještě všechno to pěkné, co jsme dosud nestihli.

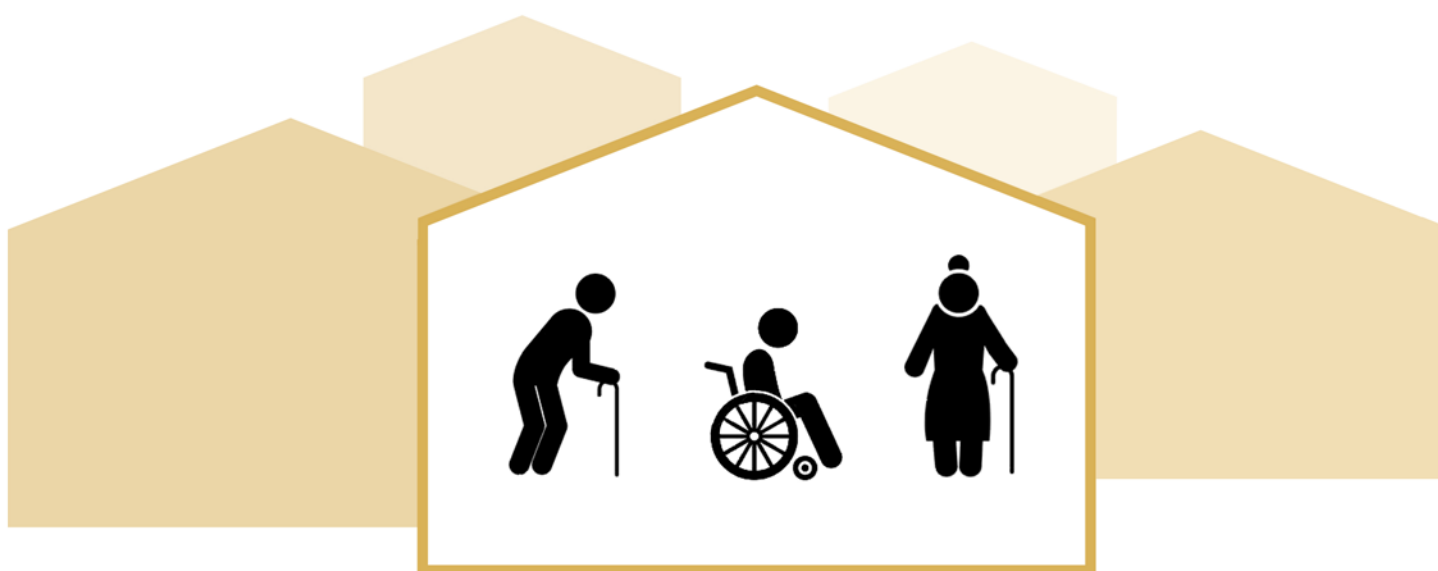
Abychom tento prostor mohli správně využít, musíme se na toto období patřičně připravit a seznámit se s možnými problémy.

od kdy jsme staří

Na tuto otázku lze jen velmi těžko odpovědět, protože pokud bychom se měli na tento aspekt podívat z hlediska penzijního systému, tak v druhé polovině 20. století bychom pro společnost a stát byli staří výrazně dříve než dnes. Odchod do důchodu by byl mužům dopřán v 60 letech, ženám podle počtu dětí dokonce od 53 let. Od roku 2018 je platný nový systém, který pro obě pohlaví určil důchodový věk 65 let. Současně nastavený mechanismus počítá i s variantou, že nyní narozené děti by měly jít do důchodu až ve věku 73,5 let. Tato hypotéza vychází z principu, který prosazuje důchodová komise, podle které mají Češi trávit v důchodu čtvrtinu života.

Proč se ale důchodový věk mění? Odpovědí na tuto otázku je střední délka života. Díky sociálnímu rozvoji, zlepšení životních i pracovních podmínek, ochraně sociálních práv, pokroku v medicíně a větší záchraně lidských životů se dožíváme čím dál vyššího věku. Z této skutečnosti máme pochopitelně velkou radost, protože oproti předešlým generacím můžeme prožívat delší život. Na druhou stranu s tím přichází velká odpovědnost nejen pro společnost, ale i pro stát, který se s tímto faktem musí vypořádat a připravit se na něj. Podle projekce demografického vývoje zpracovaného Českým statistickým úřadem by v roce 2030 měli lidé nad 65 let věku tvořit 22,8 % populace a v roce 2050 dokonce 31,3 %. To jsou asi tři miliony osob. V roce 2007 tvořily osoby nad 65 let 14,6 % obyvatel České republiky.

Domov , který je součástí komunity.

ústav/ domov | domov = ústav

Kvalita v oblasti poskytování sociálních služeb šla od začátku 21. století výrazně napřed. Není to ale až tak dávno, kdy sociální péče o staré a hendikepované byla pojmána způsobem, kdy odizolovala zdravé a mladé jedince od starých a nemocných a tvářila se, že tímto způsobem je problém vyřešen. Jedinci byli umísťováni do ústavní péče proti své vůli, i když daný ústav neměl dobré renomé. Ubytování senioři většinou bydleli ve vícelůžkových pokojích, aby naplnili kapacitu ústavu co možná nejvíce. Absence sociálního zázemí zapříčinila urychlení inkontinence u pacientů dřív, než by se tomu stalo ve standardních podmínkách. Starostlivost o ubytované v takových zařízeních byla chápána spíše jako péče o velké děti. Proto mnohokrát docházelo k restriktivním opatřením, aniž by to bylo nutné.

Tyto aspekty v poskytování sociálních služeb se v současnosti podařilo výrazně eliminovat. Přispělo k tomu kromě jiného také přijetí zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Zřizovatelem v 85 % případů už není stát, ale samotné kraje a obce. Samosprávy krajů a obcí posuzují potřeby jednotlivců a komunit, vedou s nimi dialog, čímž získávají zpětnou vazbu a dokážou tak naplnit představy svých obyvatel. Aby se dosáhlo i potřebné kvality sociálních služeb, mohou nově podle zákona tyto služby poskytovat pouze registrovaní poskytovatelé sociálních služeb. Osoby vykonávající profesi v této oblasti se v současnosti neustále vzdělávají. Snaží se svým klientům porozumět a být jim spíše oporou, která jim je nablízku a v nesnázích jim neváhá pomoci. Dnes se tedy snažíme vytvořit pro seniory nový domov. Toho se nedá docílit ve chvíli, kdy si v takovém zařízení bude člověk připadat stále jako pacient. Domov je pro každého z nás jednou ze základních lidských potřeb. Domov má svou atmosféru, neboť zde máme své věci, můžeme zde dělat to, co právě chceme, trávíme zde čas sami se sebou nebo se svými blízkými. Domov je místem, kde člověk může nalézt jistotu, svobodu a důstojnost. A proto je nutné stavět budovy vyhovující lidem a nikoli přizpůsobovat lidi budovám.

centra denních služeb

Dříve nazývané „domovinky“ a centra osobní hygieny. Slouží zejména jako výpomoc osobám se sníženou soběstačností. Jde o výpomoc v oblasti hygieny, stravy, poskytnutí sociálně terapeutické činnosti nebo poradenství při uplatňování práv.

denní stacionáře

Jsou zde poskytovány ambulantní služby osobám se sníženou soběstačností. Obdobně jako v centrech denních služeb se zde kromě komplexní péče provádějí aktivizační a sociálně terapeutické činnosti.

týdenní stacionáře

V týdenních stacionářích se poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost.

Rozsah činností je obdobný jako v denním stacionáři, ale služby jsou poskytovány po celou dobu pobytu.

domovy pro osoby se zdrav. postižením

V domovech pro osoby se zdravotním postižením se poskytují celoroční pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení a jejichž situace vyžaduje pravidelnou komplexní péči jiné fyzické osoby.

domovy pro seniory

V domovech pro seniory se poskytují pobytové služby osobám, které mají sníženou soběstačnost zejména z důvodu věku a jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby.

domovy se zvláštním režimem

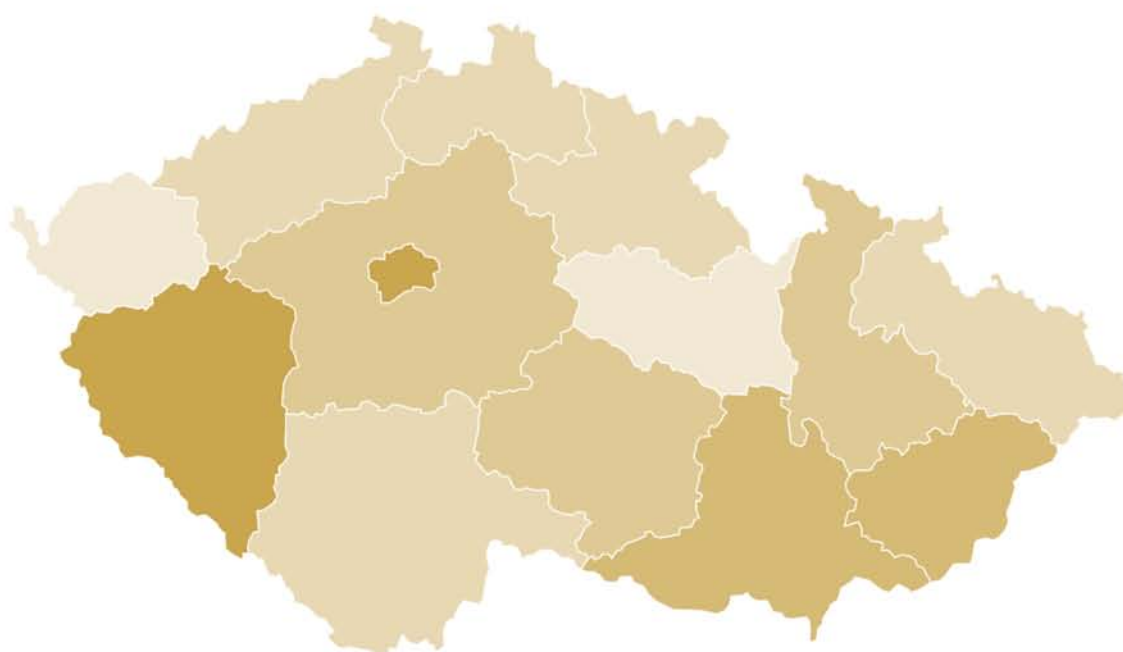
V domovech se zvláštním režimem se poskytují pobytové služby s celoročním provozem osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu chronického duševního onemocnění nebo závislosti na návykových látkách. Situace těchto osob si vyžaduje speciální podmínky zohledňující zvláštní potřeby těchto osob.

přehled zařízení sociálních služeb aneb kam jít

V dnešní době existuje mnoho zařízení, které napomáhají osobám zajistit jejich fyzickou a psychickou soběstačnost. Nejedná se jen o seniory, ale i o mladé lidi. Lidi se zdravotním postižením, nebo lidi, kteří jsou v tísní. Náplň jednotlivých zařízení je přesně stanovena ve vzpomínaném zákonu č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Ve vztahu k problematice péče o seniory stanovuje podmínky, kdo a za jakých podmínek může poskytovat služby seniorům. Dále povinnosti, které jsou poskytovatelům sociálních služeb uloženy, jaké druhy služeb mohou senioři využívat. Řeší také financování, sankce při nedodržení podmínek stanovených zákonem, personální požadavky a jiné.

Mezi zařízení sociálních služeb poskytující péči pro seniory patří zejména domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, domovy pro osoby se zdravotním postižením, centra denních služeb, denní stacionáře a týdenní stacionáře. Každá z těchto služeb má jiný režim a je určena specifické skupině osob.

Podíl neuspokojených žádostí k počtu lůžek

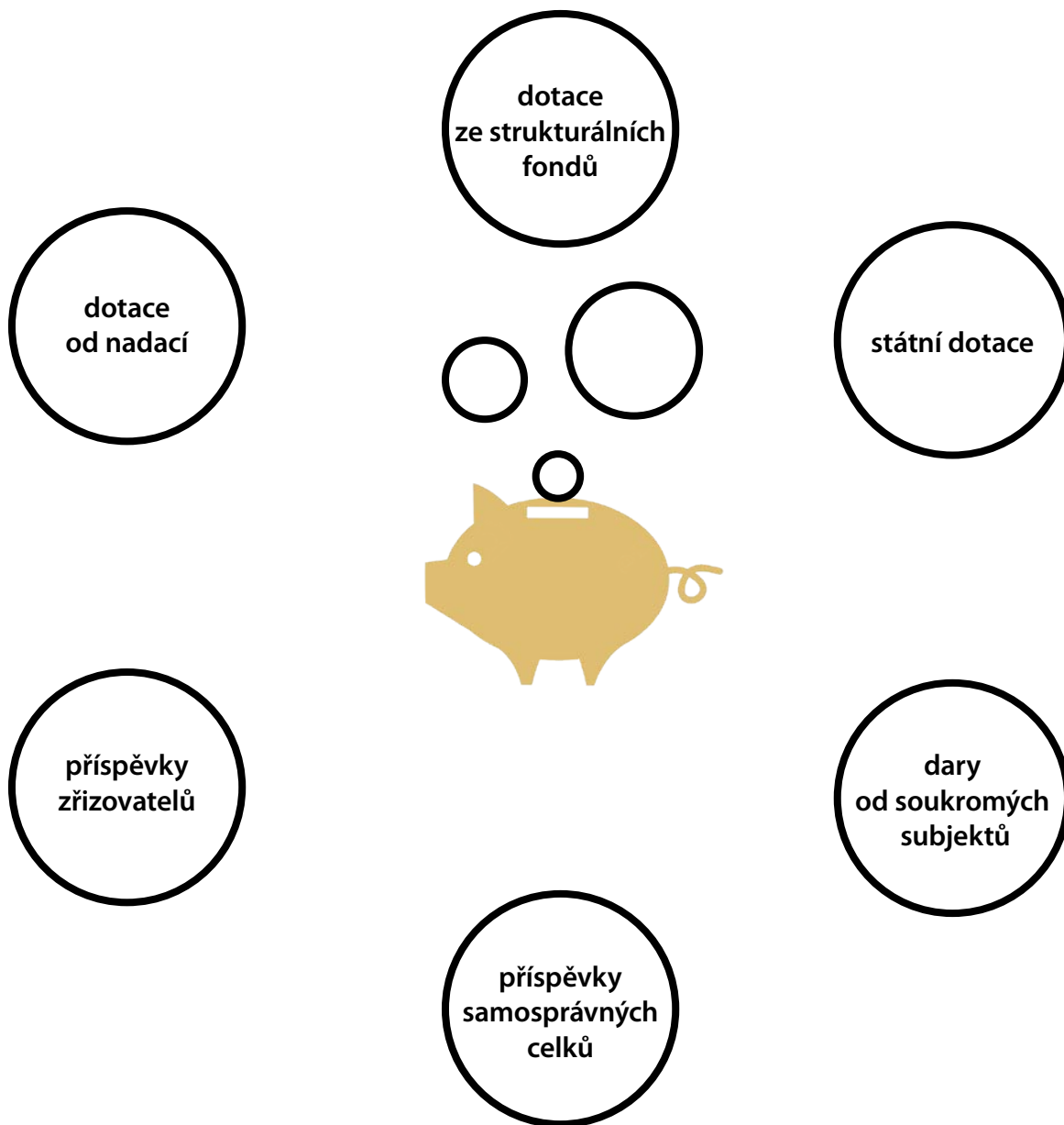

jaké jsou dnes možnosti

Vzhledem ke snížení porodnosti a obecnému prodlužování standardní délky života obyvatelstvo stárne a společnost zatím na tento fenomén nestihla adekvátně reagovat. Bohužel architektura a stavitelství nedokáže automaticky reagovat na poptávku, a i když se kraj nebo obec rozhodne řešit nedostatečnou kapacitu sociálních zařízení, trvá roky, než svou představu zrealizuje a počet zamítnutých žádostí na ubytování stoupá. V dnešní době v žádném kraji v České republice není poptávka a nabídka v rámci poskytování sociálních služeb pro seniory v rovnováze. Čeští senioři si kvůli nízkému důchodu nemohou své bydlení mnohdy dovolit, ale jelikož nemají v některých případech kam jít, tak se ti nejslabší z nás dostávají do exekucí a jiných životních problémů. Na konci roku 2018 podle Ministerstva práce a sociálních věcí čekalo na místo v domově seniorů či v domově se zvláštním režimem 82 195 žadatelů. Kapacita přitom byla pouhých 57 tisíc lůžek a naprostá většina postelí už byla obsazená. Na lůžko tak někteří jedinci mohou čekat i roky. To se ale obzvlášť pro rodiny, které mají staršího člena trpícího stařeckou demencí nebo Alzheimerovou chorobou, jeví jako nepředstavitelné. Nejen pro samotného jedince, ale i pro členy domácnosti, je chybějící péče o takovou osobu nebezpečná. Podobnými problémy trpí stále více lidí. V dnešní době je takto diagnostikovaných lidí přes 153 tisíc, přitom ještě před 15 lety to byla sotva polovina.

Nejhůře je na tom s kapacitou hlavní město Praha, kde tvoří „frontu čekatelů“ dokonce 9,5 tisíce lidí. K dispozici je přitom pouhých 3,5 tisíce lůžek, což není ani polovina. Právě zde je tomu tak kvůli vysokému nájemnému, které ze svých důchodů nemohou penzisté zaplatit. Tento problém není pouze problémem Prahy, ale i jiných velkých měst a krajů. Obdobný stav hlásí i Plzeňský a Jihomoravský kraj, kde počet neuspokojených žádostí vysoko převyšuje kapacitu zařízení. Celkovým problémem dnešní doby je fakt, že se mladí lidé stěhují do velkých měst a do svých rodných obcí už se nevracejí. Ve starším věku se pak tito osamělí rodiče nemohou spolehnout na okamžitou pomoc svých nejbližších. A tak pokud mají možnost, rádi využívají služby, které jim poskytuje místní komunita. Tím je myšleno vaření a dovoz obědů, praní prádla, nákupy a podobné menší výpomocné služby.

Před problémem ale nelze zavírat oči. Je nutné ho řešit, neboť stárí se netýká jen jisté skupiny jedinců v daném okamžiku, ale nemine nikoho z nás.

zajištění prostředků

Kdybychom se na problém s nedostatečnou kapacitou podívali očima dítěte, tak bychom problém uměli velmi jednoduše vyřešit. Prostě se postaví mnoho nových domovů pro seniory a máme vyhráno. Problém bohužel není tak jednoduchý. Kromě výběru vhodné parcely, která pro tento účel musí splňovat mnoho kritérií od sklonu terénu či vhodného dopravního napojení až po nezávadnost prostředí, jsou zde mnohdy větší problémy. Těmi jsou finance a potřeba kvalifikovaného personálu.

Vybudovat a spravovat sociální zařízení stojí nemalý obnos peněz. Proto existují různé druhy dotací, o které mohou poskytovatelé sociálních služeb žádat. Konkrétně v roce 2020 plánovalo Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR poskytnout dotace ve výši 753 397 327 Kč. Chtělo podpořit 22 podaných žádostí, což mělo navýšit kapacitu sociálních zařízení o 1 174 lůžek.

Kdybychom v budoucnu chtěli o takovou dotaci žádat, musí naše žádost splňovat různá kritéria. V první řadě se hodnotí potřebnost daného druhu služby v regionu. Dalším hodnotícím aspektem je druh činnosti a kapacita, kterou projekt na poskytování sociální služby nabízí. Musí se také zohlednit počet obyvatel obce nebo městské části, pro kterou je objekt zřizován. Dle studií by neměla kapacita služby poskytující péči o staré a zdravotně postižené přesahovat 2% z celkového počtu obyvatel obce. Vyšší počet by pro obec či městskou část mohl představovat zátěž a klienty takového zařízení by bylo náročné začlenit do prostředí obce. Poskytnutá dotace by tak měla sloužit k pokrytí výdajů za potřebné sociální služby a k dofinancování běžných výdajů zařízení sociálních služeb podle výše úhrad od uživatelů služeb.

Co se týče samotného uživatele sociálního zařízení, výše úhrady se stanoví na základě zdravotního stavu a sociální nouze uživatele.

Kromě zmíněných financí je pro chod sociálního zařízení nutné zabezpečit kvalifikovaný personál. V sociálních službách vykonávají odbornou činnost sociální pracovníci, zdravotničtí pracovníci a pedagogičtí pracovníci. Kromě kvalifikačních požadavků je očekávaný od těchto osob i lidský přístup a empatie. To je samozřejmě otázka individuálního postoje každého z nás a je náročné něco takového měřit při výběru nového pracovníka.

proč Levínská Olešnice

obec Levínská Olešnice

dopravní situace

zeleň v obci

funkční využití území

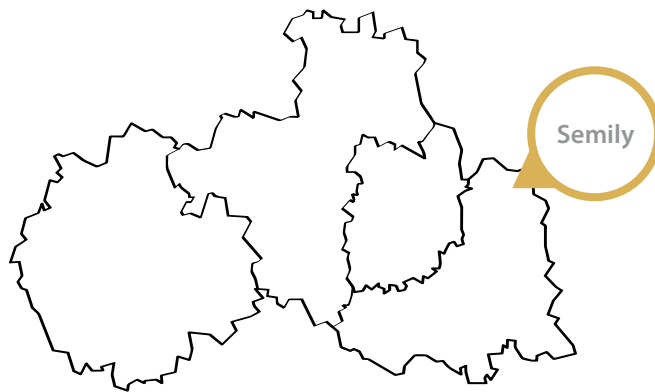
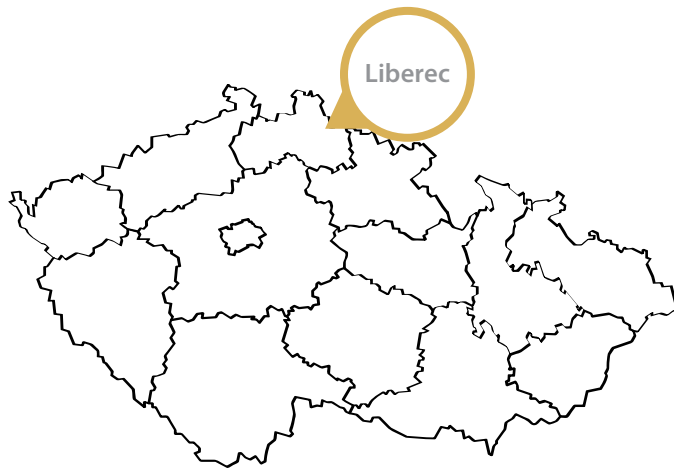
výšková mapa

poloha a charakter pozemku

docházková vzdálenost

územní plán

východiska z části A2

proč Levínská Olešnice

Obec Levínská Olešnice se nachází v okrese Semily a spolu s dalšími obcemi spadá do správního obvodu ORP Jilemnice. Rovněž tvoří dobrovolný svazek obcí se sídlem v Jilemnici. Tyto obce se společně podílí na kulturních, společenských nebo investičních činnostech. V současné době pracují v tomto regionu dvě podobná zařízení. V Jilemnici a v Rokytnici nad Jizerou. Zvláště rokytnické zařízení je pro místní obyvatele dost vzdálené. Levínská Olešnice je obcí, která je na hranici okresu i kraje. Za touto hranicí se už rozkládá Královéhradecký kraj a okres Jičín. Tím, že se každý samosprávný celek stará především o své obyvatele, je nabídka pro obyvatele Levínské Olešnice a dalších přilehlých obcí Jilemnicka – svazku obcí dosti omezená. Kapacity jilemnického a rokytnického zařízení nejsou dostačující, a proto by výstavba v Levínské Olešnici této části Libereckého kraje velmi pomohla.

obec Levínská Olešnice

Samotná obec leží v úzkém táhlém údolí po obou březích potoka Oleška s nadmořskou výškou okolo 457 m n. m. Údolí k severu uzavírají kopce Hradisko a Zakopanice, na jihu památná hora Levín, Varta a Kozinec. Potok Oleška přitékající sem od Studence se při vstupu do vesnice stéká s Nedařížským potokem, který sem přitéká z východu a obrací tok Olešky směrem ke Karlovu a Staré Pace. Vesnice se rozprostírá na členitém reliéfu podhorského typu, což určuje výrazně turistický charakter tohoto kraje. Z urbanistického hlediska bychom mohli obec zařadit do kategorie lánového typu, kdy půdorys vsi tvoří jednotlivé, zpravidla volně řazené usedlosti. Obyvatelé těchto usedlostí již od minulosti využívali úrodná údolí a pahorky na pěstování žita, ovse, pšenice nebo brambor. V obci dosud fungují čtyři menší zemědělské farmy. Bohužel farmaření je jednou z mála podnikatelských činností, které v obci najdeme. A právě ono zmíněné farmaření spolu s nedostatkem finančních prostředků mají za následek devastaci místních komunikací, způsobenou užíváním těžké zemědělské techniky. Snížení základních stád skotu se projevuje nesekanými travnatými plochami, které hyzdí vzhled obce a okolí. Obec by jistě přivítala nějakou možnost zapojení se do podnikatelských příležitostí, aby podpořila rozvoj své obce. Jednou z možností, jak by obec mohla být nápomocná, je prodej levného dřeva z obecního lesa nebo poskytnutí úvěru na stavbu a pořízení infrastruktury.

Císařské otisky map stabilního katastru Čech, r.1842 [1]

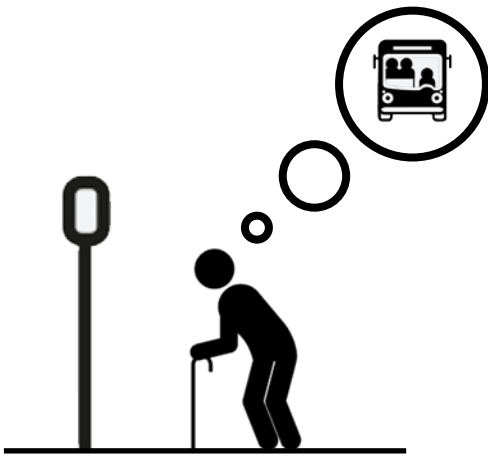

Topografické mapy v systému S-1952, r. 1952 [2]

První zmínky o vesnici Levínská Olešnice sahají až do 13. století. Bohužel kdy a kdo obec založil, není známo. Jméno dostala podle názvu říčky Olešky, která obcí protéká. Pojmenování Levínská pramení z historického spojení s nedalekým hradem Levín. V letech 1363 – 1375 spravoval panství Jakub z Levína, který se spolu s rodem Žďárských dělil o druhý hlas patronátu kostelního v Levínské Olešnici. Oba tyto rody spolu žily v dobrém přátelství. V 15. století byly oba hrady opuštěny a zničeny. Proto o nich již v 16. století v historických pramenech nejsou zmínky. Roku 1745 byla obec připojena k panství jilemnickému. Na konci 19. a v první polovině 20. století se investovalo do dopravní infrastruktury. V letech 1894 – 1897 byla vybudována silnice z Karlova do Žďáru a v letech 1925 – 1927 ze Žďáru až do Studence. V následujícím roce byla obec zcela elektrifikována. Můžeme předpokládat, že obci se nejvíce dařilo na začátku 20. století, kdy měla dle historických dat nejvíce obyvatel a budov. Na tento aspekt měl zřejmě největší vliv právě rozvoj dopravní infrastruktury, tedy výstavba silnic a také železnice. V současnosti bohužel podniky v obci nedokážou vytvořit dostačující pracovní kapacitu pro obyvatele, což je zřejmě důvodem k postupujícímu řídnutí a stárnutí obce.

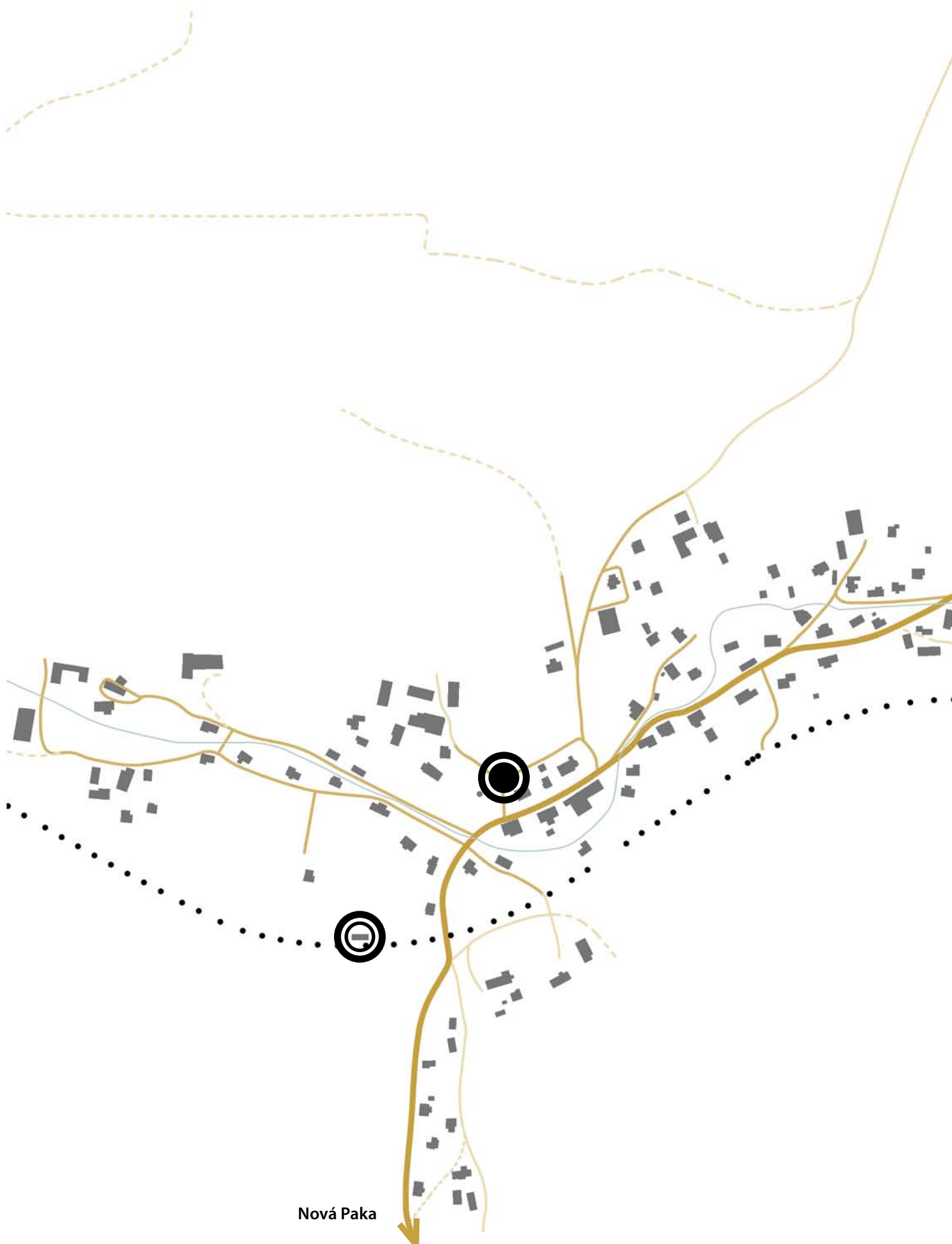

dopravní situace

Z celostátního hlediska neleží Levínská Olešnice na žádném důležitém dopravním uzlu. Leží však poměrně nedaleko silnice I/16 spojující Mladou Boleslav s Trutnovem, která směřuje z Trutnova dále na Polsko a v Mladé Boleslavi se napojuje například na dálnici D10 na Prahu. Na tuto silnici I/16 se lze dostat silnicí třetí třídy, která prochází celou obcí a směřuje dále do obce Horka u Staré Paky. Z Levínské Olešnice se tak lze do 20 minut dostat například do Jilemnice, Nové Paky nebo Lázní Běláhoř. Levínská Olešnice leží dále na železniční trati spojující Starou Paku s Jaroměří a dále s Hradcem Králové. Jelikož je Stará Paka dopravním uzlem pro pět koridorů drážní dopravy a je pouhou jednou zastávkou od obce, dá se říci, že dopravní spojení v rámci železnice je velmi dobré. Abychom nezapomněli na pěší. Skrze Levínskou Olešnici vede turistická cesta, která vychází z Horní Branné a směřuje dále do Nové Paky, ze které pokračuje například na hrad Pecka nebo přes vrcholy Kumburk a Tábor do Lomnice nad Popelkou.

V obci se nachází dvě odstavné plochy pro návštěvníky obce. Jedna z těchto ploch se nachází vedle kulturního domu a druhá pak u obecního úřadu, v jehož těsné blízkosti byla vybrána parcela pro tento projekt. Místní obyvatelé parkují svá vozidla na soukromých pozemcích.

Nová Paka

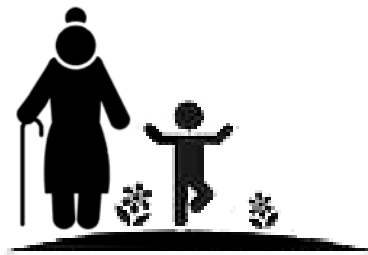

40

- vlaková stanice
- autobusová zastávka
- silnice
- ulice sjízdná v sídle
- cesta udržovaná
- cesta neudržovaná

zeleň v obci

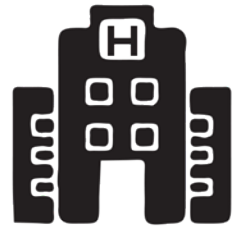
Levínská Olešnice se nachází v údolí, které ze severu obklopují kopce Hradisko a Zakopanice, na jihu památná hora Levín, Varta a Kozinec. Všechny tyto kopce jsou bohaté na lesy, které schovávají trosky hradů a také polodrahokamy. Jedná se zejména o acháty, jaspisy, krystalické drúzy a geody. Kromě lesů je zde velké zastoupení polí, kterými je celá obec obehnaná a která obhospodařují místní zemědělci. V samotné obci je většina ploch zeleně soukromých, neboť se jedná o zahrady rodinných domů. Mezi veřejné plochy zeleně patří například nový altánek s okolím, který se nachází vedle obecního úřadu. Nedaleko altánku se tyčí specifický strom, který není jedinečný svým druhem nebo snad vysokým věkem. Jeho jedinečnost spočívá v tom, že byl zasazen na podzim roku 1968 k 50. výročí vzniku samostatného Československa, a proto nese jméno Lípa svobody. Vzhledem k datu zasazení je jisté, že název nebyl zvolen pouze z důvodu připomenutí samostatnosti, ale rovněž kvůli událostem léta stejného roku. Dalším výrazným prvkem obce je říčka Oleška, která do obce přitéká od Studence a obec rozděluje na dva břehy. Ještě před soutokem Olešky s Nedařížským potokem vytváří Oleška vodní nádrž u jedné z místních zemědělských usedlostí. Na tuto nemalou vodní plochu navazují Šmejdův a Černý les a vytváří tak z tohoto místa příjemné místo pro relaxaci a odpočinek.

50 200 500

funkční využití území

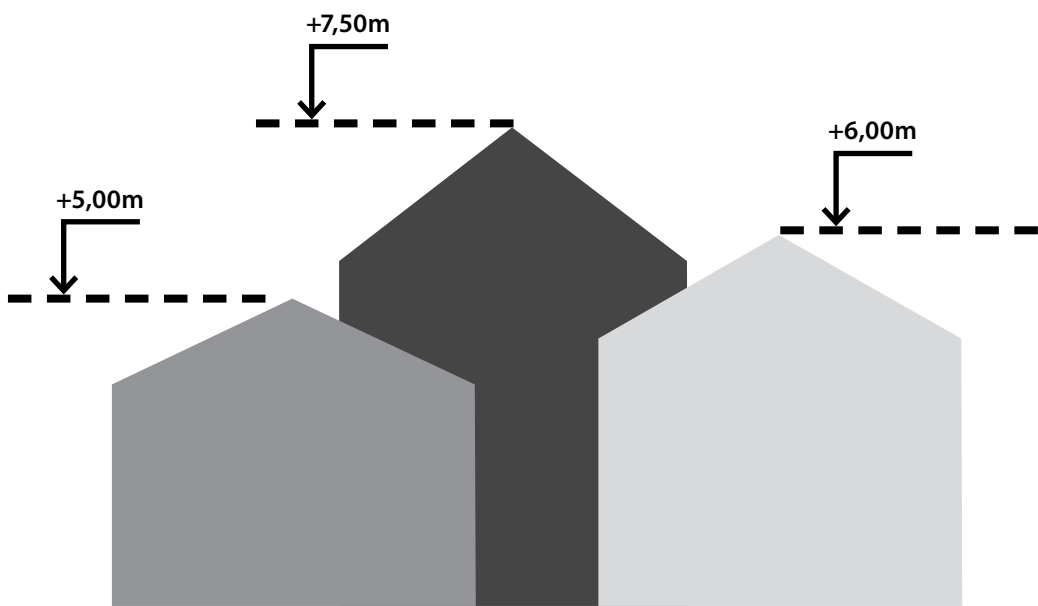
Vzhledem k tomu, že se nacházíme na vsi, mají zde největší zastoupení budovy pro bydlení. Na okraji obce a také v jejím středu se nachází dva areály zemědělské výroby. V obou případech se jedná o rostlinnou a živočišnou výrobu a chov masného dobytka. V obci se nachází základní občanská vybavenost jako je mateřská škola, obecní úřad, kostel, kulturní dům, pošta a menší obchod se smíšeným zbožím. K doplňkovým službám stojí za zmínku restaurace v blízkosti kulturního domu a víceúčelové hřiště s umělým povrchem nedaleko železniční stanice. Vyšší občanská vybavenost v podobě nemocnice, základní a střední školy, kina apod. se nachází v Nové Pace, která je v dojezdové vzdálenosti 9 minut, nebo v Jilemnici, která je pro Levínskou Olešnici obcí s rozšířenou působností, kam se dá autem dojet za 17 minut.

- bydlení
- veřejná vybavenost
- zemědělství

výšková mapa

V návaznosti na zmíněné funkční využití v území můžeme konstatovat, že území vesnického charakteru zastavěné zejména objekty pro bydlení bude dosahovat jednoho maximálně dvou nadzemních podlaží. Rodinné domy jsou zde ve velké míře koncipovány jako jednopodlažní zděné objekty s obytným podkrovím, případně jako objekty dvoupodlažní. Jemnou odchylkou od tohoto typu jsou stavby pro zemědělskou výrobu a kulturní dům. Nejvyšším objektem a zároveň výškovou dominantou obce je kostel Všetech svatých, který výškou hřebene zastřešení lodi sice koresponduje s okolními objekty, avšak nad tuto hranici vyčnívá ještě kostelní věž.

[3]

Parcelní číslo:	944/3
Obec:	Levínská Olešnice [577375]
Katastrální území:	Levínská Olešnice [710431]
Výměra [m ²]:	2060
Typ parcely:	Parcela katastru nemovitostí
Druh pozemku:	orná půda
Vlastnické právo:	obec Levínská Olešnice

poloha a charakter pozemku

Pozemek, na kterém plánuji navrhnout domov pro seniory, byl vybrán po konzultaci se starostkou obce Levínská Olešnice. Pozemek je k tomuto účelu zcela vhodný, a to hned z několika důvodů. Prvním a základním faktorem je fakt, že pozemek patří obci a že je záměr v souladu s územním plánem, ve kterém je pozemek charakterizován jako plocha pro stavby občanské vybavenosti. Druhým faktorem je umístění pozemku v rámci obce. Parcela se nachází ve středu obce, kde z jižní strany sousedí s obecním úřadem obce Levínská Olešnice a kostelem. Na severní straně se pozemek otevírá do volné poklidné krajiny. Západním směrem od parcely se v krátké docházkové vzdálenosti nachází nedávno realizovaný projekt veřejné zeleně s menším vodním prvkem a s altánkem. Z terénního hlediska je pozemek rovinatý, což vylučuje vznik jakýchkoliv výškově rozdílných úrovní, které jsou překážkou právě pro starší nebo méně pohyblivé osoby. Ideální je také poloha z hlediska docházkové vzdálenosti na zastávku hromadné dopravy, neboť autobusová zastávka se nachází prakticky přímo na zápraží nově zamýšleného domova pro seniory. V rámci zamýšleného projektu jsem se rozhodla i pro vytvoření nové návsi, která není v současné podobě dobře čitelná. Mezi nově navrženým domovem, kostelem a obecním úřadem by tak vznikl nově navržený veřejný prostor, kde by se mohly konat různé společenské události. Farmářské trhy, setkávání lidí, procházky při návštěvách svých blízkých z domova. Za prohlídku zde stojí rovněž kulturní památka obce, kterou je zcela jistě kostel Všech svatých. A bezpochyby také sochařská díla rozestavěná okolo něj.

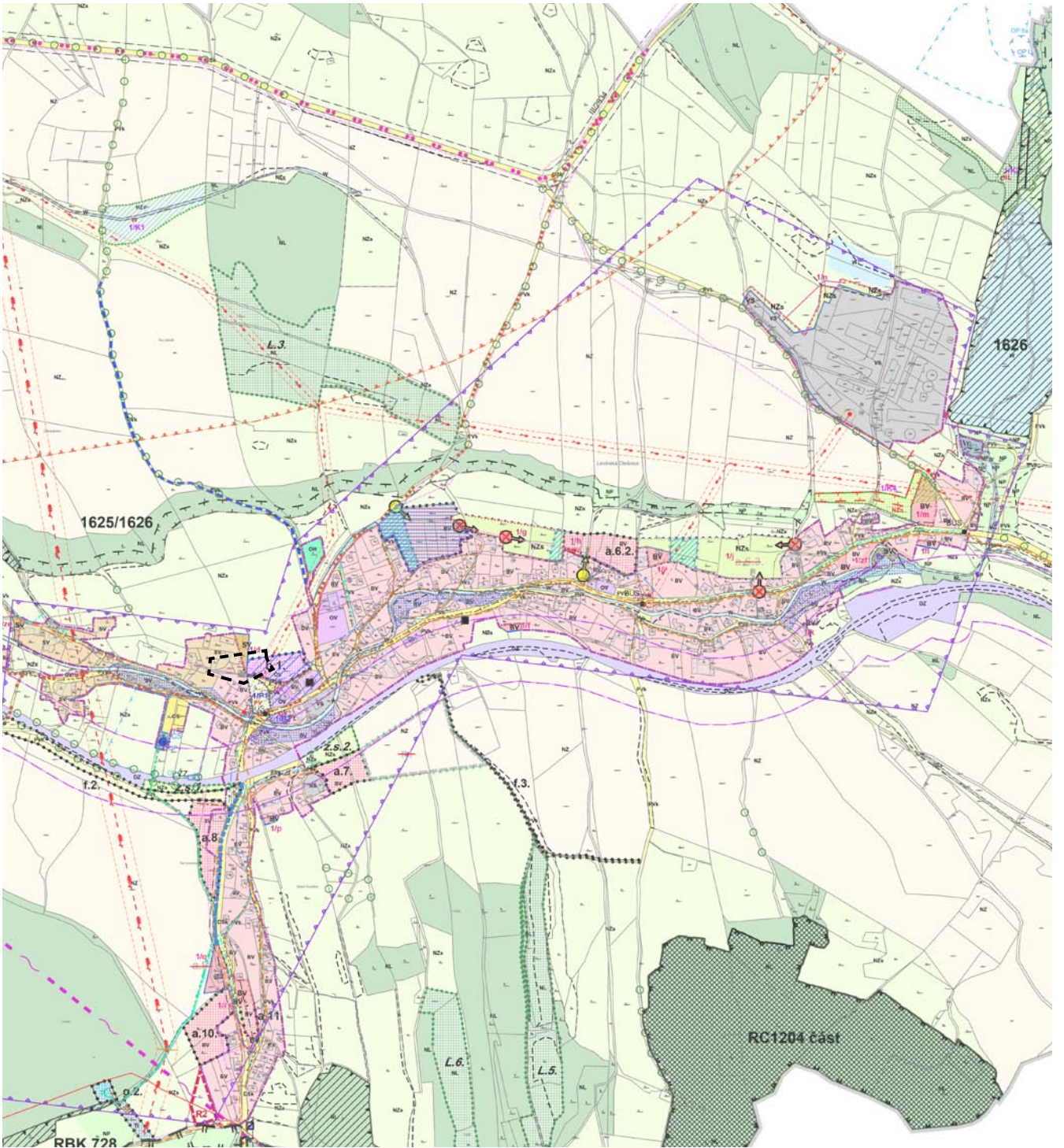

[4]

01	nejbližší autobusová zastávka	0 min	06	mateřská škola	5 min
02	altánek	1 min	07	hřbitov	5 min
03	vlaková stanice	6 min	08	pošta	5 min
04	obecní úřad	1 min	08	kulturní dům	10 min
05	Kostel Všech svatých	1 min			

docházková vzdálenost

Vybraný pozemek se nachází v těsné blízkosti hned několika důležitých objektů. Přímo sousedí s kostelem Všetech svatých a s obecním úřadem. V docházkové vzdálenosti pěti minut může senior odeslat z místní pošty dopis svým blízkým, navštívit vnoučata v mateřské škole nebo jít zavzpomínat na své zesnulé na místní hřbitov. Pokud by obyvatelé nového domova měli náladu na trochu kultury, v docházkové vzdálenosti deseti minut se nachází kulturní dům, kde zdejší Český svaz žen spolu s dobrovolnými hasiči pořádají různé kulturní a společenské akce. Přímo u pozemku se nachází autobusová zastávka, ze které jezdí autobus pravidelně do Studence, Nové Paky nebo Jilemnice a ve velmi příjemné docházkové vzdálenosti šesti minut se nachází i vlaková stanice. Odtud mohou přímým spojem senioři odcestovat za relaxací například do Hostinného, kde mohou navštívit skvělý rehabilitační ústav, nebo odjet do vyhlášených Lázní Bělohrad. Za klidem a oddychem ale není nutné jezdit, neboť sama Levínská Olešnice je poklidným místem. Pokud bychom měli doporučit kratší či delší pěší výlet, za 20 minut chůze si mohou klienti domova zajít na hradiště Levín. Pokud by měli hodně elánu a turistické srdce pravého obyvatele Podkrkonoší, dostanou se za 70 minut na rozhlednu Kozinec nebo do nedalekého Studence.

[5]

územní plán

V územním plánu je parcela s číslem 944/3 a výměrou 2060 m² do budoucna vymezena pro umístění stavby veřejné vybavenosti. V současnosti je druh pozemku definovaný jako orná půda. Pozemek se nachází mimo zastavěné území obce, ale v zastavitelném území obce. V textové části územního plánu jsou definovány podmínky pro její budoucí využití. Pro umístění stavby na tomto pozemku musí být dodržena výšková hladina zástavby maximálně dvě nadzemní podlaží (v části jsou možná maximálně tři nadzemní podlaží) a sklonitá střecha. Navržený objekt/objekty musí respektovat měřítko okolní zástavby. Podmínkou pro rozhodování v území je zpracování územní studie a její vložení do evidence územně plánovací činnosti. Územní studie by měla prověřit možnosti organizace a prostorového uspořádání území (struktura zástavby, zásady dopravní a technické infrastruktury, stanovení podrobnější podmínky hmotového řešení, prostorové uspořádání staveb a funkční organizace lokality) s ohledem na charakter a hodnoty lokality (v centru sídla či ve volné krajině - krajinný ráz). Respektována musí být také trasa a ochranné pásmo stávajících inženýrských sítí (vodovod).

pozemek je v krátké docházkové vzdálenosti k občanské vybavenosti (obecní úřad, pošta, mateřská škola apod.)

celý pozemek spadá do bonitované půdně ekologické jednotky (BPEJ) – I. třída ochrany – nutnost vyjmutí pozemku z půdního fondu

skvělé dopravní spojení (autobusová zastávka přímo u parcely, vlaková stanice 6 minut chůze)

nedaleko parcely se nachází kravín ze kterého může jít nechtěný zápach

pozemek je převážně rovinatého typu

zdevastované cesty následkem užívání těžké mechanizace zemědělských prostředků

pozemek je v přímém kontaktu s volnou přírodou

závislost obsluhování pozemku na jediné komunikaci

nedaleko obce se nachází rehabilitační centrum, lázně a jiné služby, které lidé s vyšším věkem ocení

S W
O T

výstavba objektu občanské vybavenosti a rozšíření služeb v obci

zhoršení již tak zdevastovaných cest pendlováním rodinných návštěv

vytvoření nových pracovních míst návrhem vhodného zařízení občanské vybavenosti

hrozí sociální izolace - nedostatečná věková a sociální skladba obyvatel - může nastat pocit „odříznutí“ od světa

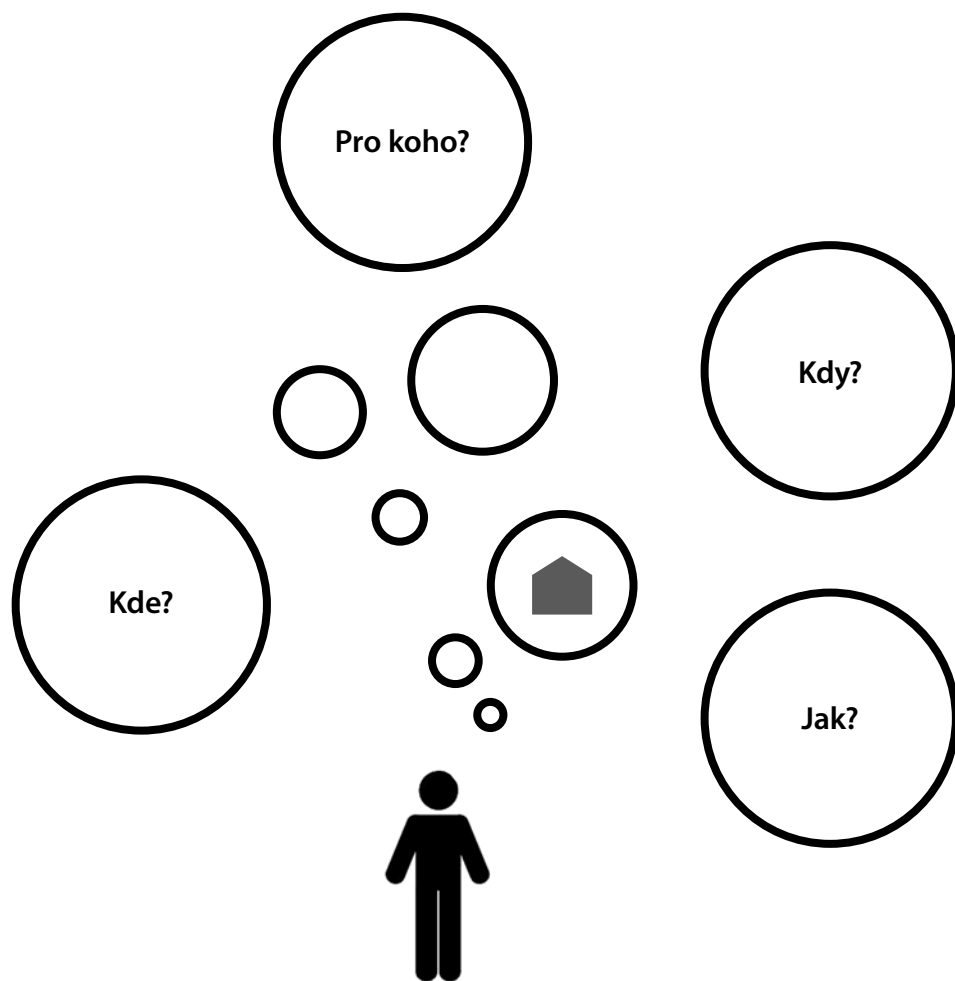
možnost zatraktivnění současného stavu okolí pozemku vhodným návrhem venkovních pobytových prostor

východiska z části A2

Poloha pozemku zvoleného pro tuto úlohu je vhodná hned z několika hledisek. Jeho téměř rovinatý povrch je ideální pro stavbu, která bude sloužit pro osoby se sníženou schopností pohybu. Zmíněná docházková vzdálenost na klíčová místa je do pěti minut chůze, a i když obec neleží na důležitém dopravním uzlu z hlediska silniční dopravy, dojezdová vzdálenost za vyšší vybaveností je do 10 minut, do 20 minut v rámci Libereckého kraje a Jilemnicka – svazku obcí. V okolí zvoleného pozemku se nachází spousta zeleně a prostředí tak působí příjemným a poklidným dojmem. Pozemek se nachází na okraji zastavěného území, což by objektu domova pro seniory zajistilo možnost případného budoucího rozšíření. Volba Levínské Olešnice pro takový projekt se zdá být také správnou, neboť podobná zařízení v Jilemnicku – svazku obcí, v okrese Semily případně v Libereckém kraji jsou plně obsazena a tomuto okraji regionu také poměrně vzdálena. Nabídka služeb a pracovních míst je v současnosti v obci velmi nízká, a proto by vytvoření tohoto objektu mohlo být přínosem nejen pro kraj jako takový z hlediska rozšíření kapacity ubytování pro seniory, ale také pro samotnou obec. Ta by tak mohla získané finanční prostředky investovat například do zničených cest, zvelebení veřejné zeleně a veřejných prostranství nebo do výstavby rodinných domů, čímž by mohla přilákat kromě starší generace i generaci mladší.

základní otázky
rámcový návrh

základní otázky

Před tím, než začneme cokoli navrhovat, platí to, co v běžném životě. A sice položit si základní otázky: Kdo? Kde? Kdy? Jak? U navrhování si tyto otázky jenom blíže specifikujeme. Po zodpovězení těchto otázek bychom měli mít představu o velikosti objektu, jeho provozu a dopadu na jeho okolí.

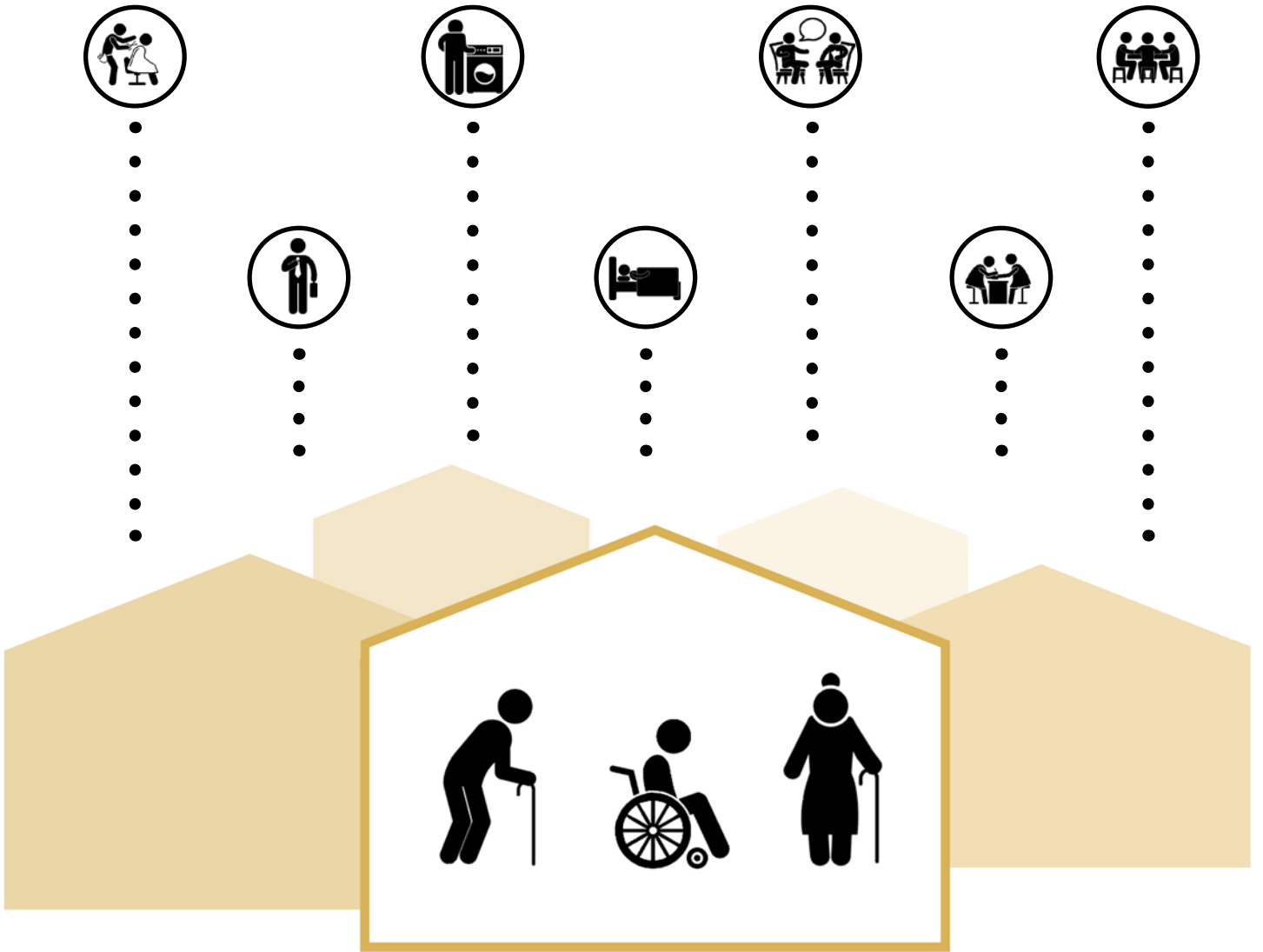
U navrhování domova pro seniory musíme mít vždy na paměti otázku. "Pro koho?". Je to nezbytně nutné právě proto, že senioři, tak jako každá generace, jsou něčím specifictí. Starší generace má ve zvyku zapomínat a hůře se orientovat. Proto není vhodné pouštět se do projektu s celoprosklenou fasádou, spleťtými uličkami nebo charakterově stejnorodými místy, která by u starších lidí mohla vyvolávat zmatek. Rovněž pro návrh není vhodné vytvářet výškově rozdílné úrovně, které by pro ty méně pohyblivé mohly být překážkou.

"Pro koho?" S touto otázkou souvisí také téma provozu. Domov pro seniory není spjatý jenom se samotnou funkcí bydlení. Souvisí s ním i spousta doplňkových služeb, které potřebují svůj vlastní prostor, jako je například prostor pro stravování, cvičení, stacionáře, knihovnu, společenské prostory, duchovní prostory, prostory pro ambulantní péči a v neposlední řadě i prostory pro personál v podobě šaten, kanceláří, denních místností atd.

"Kde?" Otázka, které je věnovaná celá předešlá kapitola, souvisí kromě jiného také s počtem obyvatel tohoto zařízení. Nepřiměřeně vysoký počet seniorů v obci by mohl působit na místní obyvatele jako rušivý element, který by bylo náročné začlenit do společnosti. Rovněž je nutné respektovat kontext a charakter lokality a okolní zástavby.

"Kdy?" Touto otázkou je nutné se zabývat, pokud chce být investorem domova pro seniory obec. Postavit kvalitní zařízení, které bude splňovat všechny požadavky jak na samotný objekt, tak i na jeho prostředí, není levné. Proto je pro obec nutné sledovat příležitosti a ucházet se o státní dotace. Bohužel tento systém způsobuje odkládání současného problému a plynou z něho jenom další zamítnuté žádosti o umístnění do zařízení.

"Jak?" Poslední otázka, kterou si zodpovíme. Na tuto otázku se dá nahlížet z různých úhlů pohledu. Jedním z nich je například i otázka formy nebo tvaru. Domovy pro seniory mohou být koncipovány například jako liniové stavby. Ovšem mnohem častěji se jedná o stavby, které jsou formovány do tvaru písmena L nebo U, případně jako zcela uzavřené komplexy. Pokud jde například o zařízení pro osoby s vážnějším zdravotním postižením, jeví se právě uzavřený komplex jako ideální řešení.

rámcový návrh

počet obyvatel v obci	362		
výměra pozemku [m ²]:	2060 m ²		
kapacita DPS	28 obyv.	doplňkové prostory	55 m²
osoby se zdravotním postižením (2 % z celkového počtu obyvatel)	7	kadeřnictví + kosmetika	15 m ²
senioři	21	poradna	10 m ²
		klubovna	30 m ²
ubytovací prostory	660 m²	skladové prostory	16 m²
jednolůžkové pokoje	7x30 m ²	sklad zdravotních a inkontinenčních pomůcek	10 m ²
jednolůžkové pokoje pro lidi se zdravotním postižením	5x20 m ²	sklad prádla	6 m ²
dvoulůžkové pokoje	7x45 m ²		
dvoulůžkové pokoje pro lidi se zdravotním postižením	1x35 m ²		
stravovací prostory	85 m²	provozní prostory	24 m²
kuchyň	30 m ²	prádelna	12 m ²
jídlna	30 m ²	technická místnost	12 m ²
prostory pro skladování, mytí atd.	25 m ²		
administrativní prostory	35 m²	parkovací prostory	105 m²
recepce + zázemí pro personál	10 m ²	parkovací místo pro rezidenty	3
kancelář pro vedení domova	10 m ²	parkovací místo pro personál	3
denní místnost pro personál	15 m ²	parkovací místo pro návštěvy	2
celková plocha	980 m²		

Bytový dům pro seniory ve Staříčí

Staříč, Česká republika, Kamil Mrva Architects, 2018

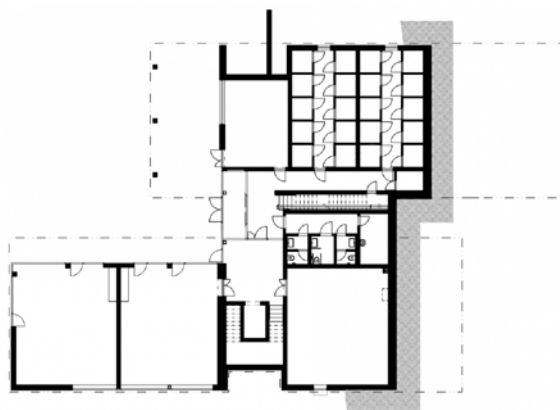
Nedávná realizace domova pro seniory s sebou přinesla 20 bytových jednotek, dohromady pro 26 obyvatel. Dům se skládá ze dvou hmot vzájemně propojených halou, která rovněž plní i funkci společenských prostor. Kromě těchto prostor jsou zde navrženy i prostory pro veřejnost, které jsou umístěny v prvním nadzemním podlaží.

[6]

[7]

[8]

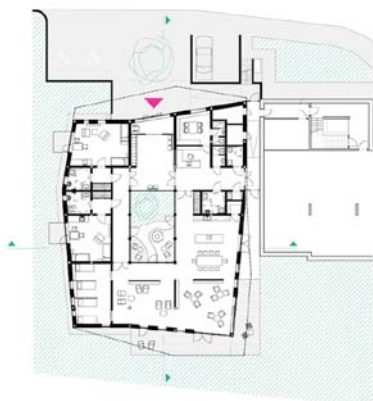
Denní stacionář Olga v Říčanech

Říčany, Česká republika, Jiří Švehlík, 2013

Menší stavba denního stacionáře doplňuje hlavní objekt domu s pečovatelskou službou. Stacionář je navržený jako přízemní pavilónová stavba s centrálním atriem a ochozem. Jedná se o menší zařízení s kapacitou 10 – 14 klientů. Stavba je řešena jako dřevostavba, což umožňuje variabilitu dispozic v případě potřeby.

[9]

[10]

JUŽNÍ POHLED

[11]

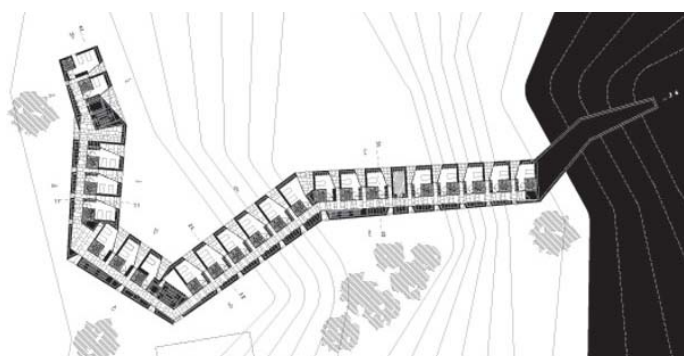
Domov důchodců Alcácer do Sal

Alcácer do Sal, Portugalsko, Francisco Xavier Aires Mateus, Manuel Rocha Aires Mateus, 2018

„Domov je koncipován jako dlouhý pás kopírující topografii krajiny, složený z bílých kostek. Pokoje jsou řazené za sebou a každý z nich obsahuje balkon nebo lodžii s výhledem do údolí na přírodu. Jádrem stavby je poměrně široký koridor, který prochází celou délkou budovy a propojuje jednotlivé pokoje a další místnosti,“ vysvětluje Francisco Aires Mateus.

[12]

[13]

[14]

Domov pro seniory Adeamayor de San Martin

Valladolid, Španělsko, Miguel Ares Álvarez, 2016

Domov je navržený jako soubor menších bytových jednotek, které jsou vzájemně propojovány a mezi sebou tak vytváří charakterově rozmanité volnočasové prostory. Tímto konceptem se autor snažil o vytvoření blízkých sousedských vztahů.

[15]

[16]

[17]

prostorové schéma pozemku

schéma hmotového řešení

provozní schéma

situace

půdorys 1.NP

půdorys 1.NP - objekty A, B

půdorys 1.NP - objekty C, D

půdorys 2.NP

půdorys 2.NP - objekty A, B

půdorys 2.NP - objekty C, D

půdorys 3.NP

půdorys 3.NP - objekty C, D

pohled jihovýchodní

pohled jihozápadní

pohled severozápadní

pohled severovýchodní

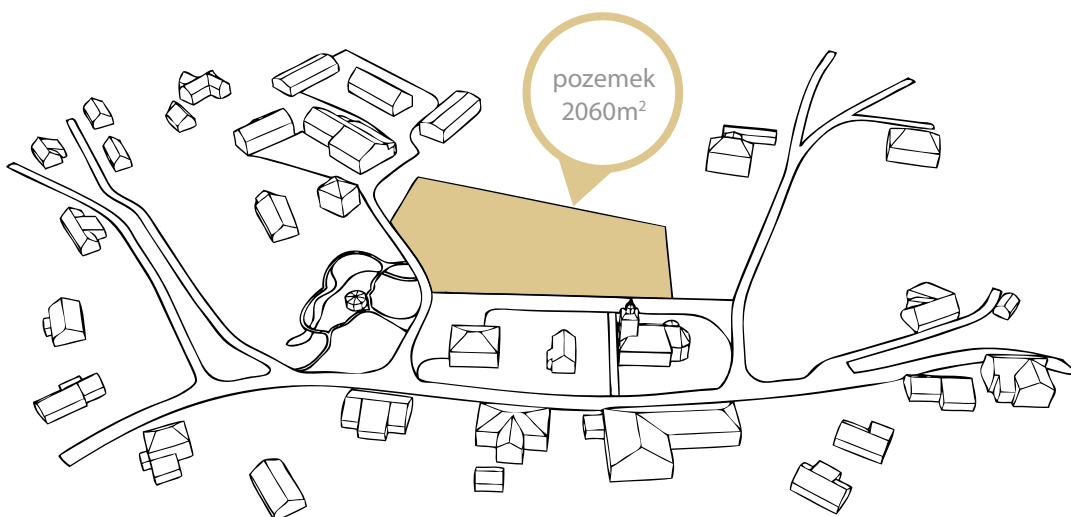
řezopohled A-A

řezopohled B-B

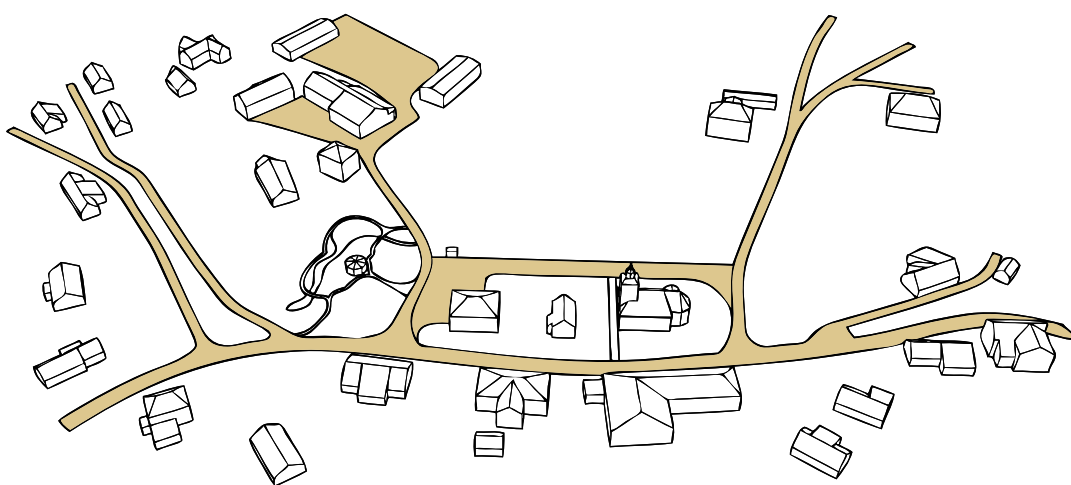
architektonický detail

konstrukční detail

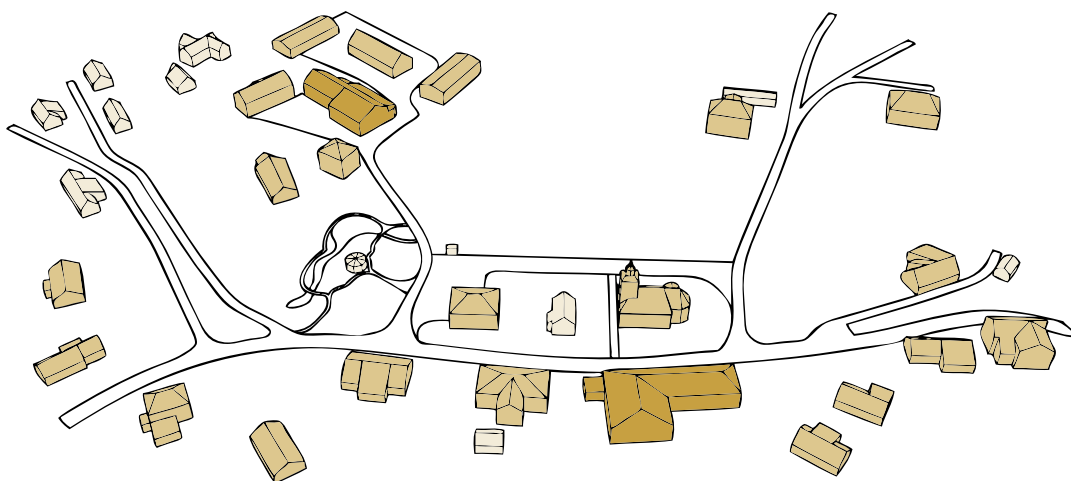
vizualizace

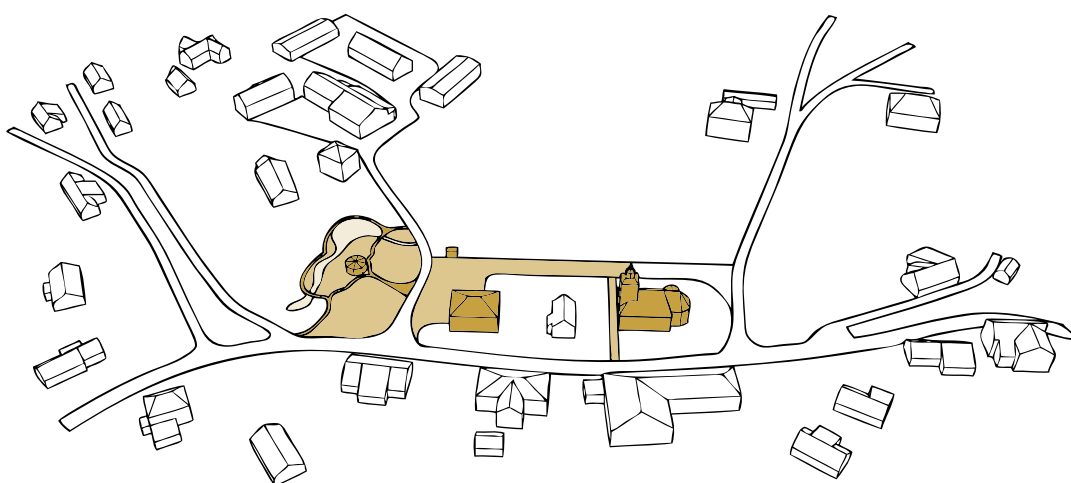
Pozemek s výměrou 2060 m² se nachází v samotném středu obce Levínská Olešnice. Z jižní strany navazuje pozemek na solitérní zástavbu, na severní straně pozemku terén pozvolně stoupá do otevřené poklidné krajiny. Zvolený pozemek spadá do vlastnictví obce a je v územním plánu vymezen pro budovy občanské vybavenosti.

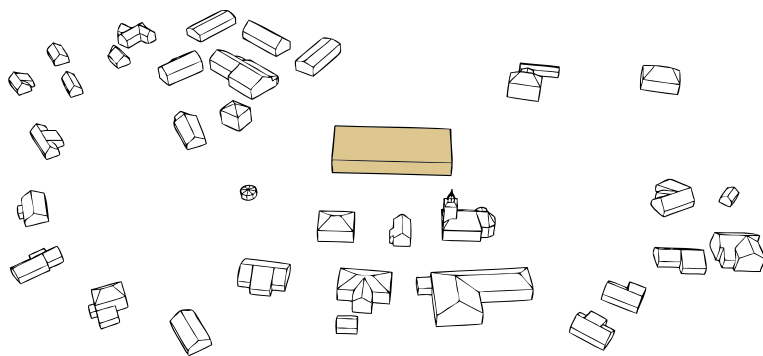
Pozemek je prakticky ohraničený obecními cestami, které přímo navazují na hlavní silnici procházející skrz celou obec. Cesta oddělující pozemek od souboru budov na jižní straně pozemku je v dnešní době prakticky pouze cestou sloužící pro průjezd autobusu k zastávce. Návrh stávající rozložení cest nemění, avšak upravuje jejich charakterový výraz.

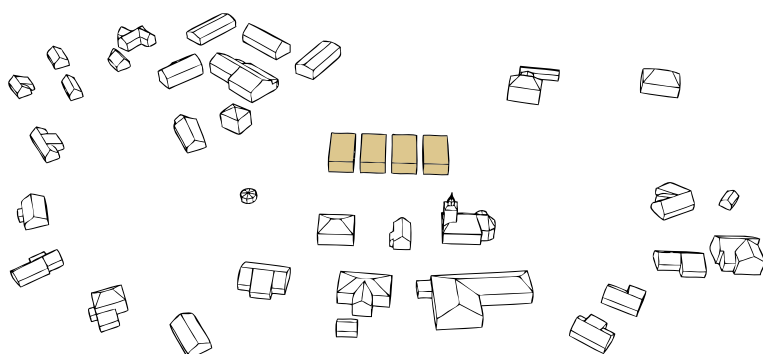
V nejbližším okolí pozemku se nachází charakterově rozmanitá struktura zástavby. Prakticky vždy se jedná o solitérní budovy různých měřítek, které svou polohou jasně reagují na místní komunikace. Místa lze jednotlivé solitéry chápat i jako soubory několika staveb. To jsou například zemědělské budovy na západní straně pozemku.

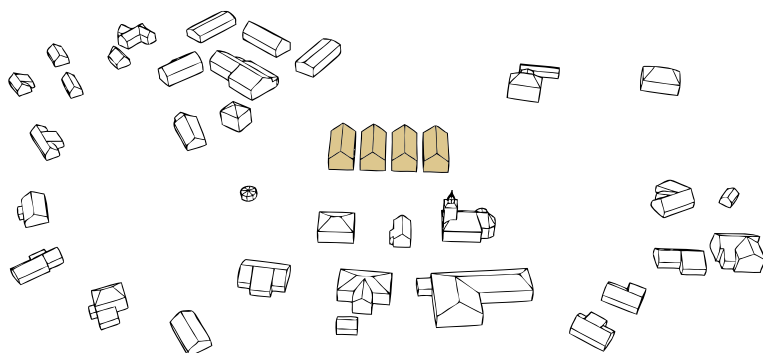
Z jižní strany pozemek sousedí s budovou obecního úřadu a s kostelem, na západní straně se potom nachází nedávno realizovaný projekt veřejné zeleně s rybníčkem a altánkem. Přímo na okraji pozemku se dnes nachází také autobusová zastávka. Tyto skutečnosti tak vytváří potenciál pro vznik nového významného veřejného prostrování.

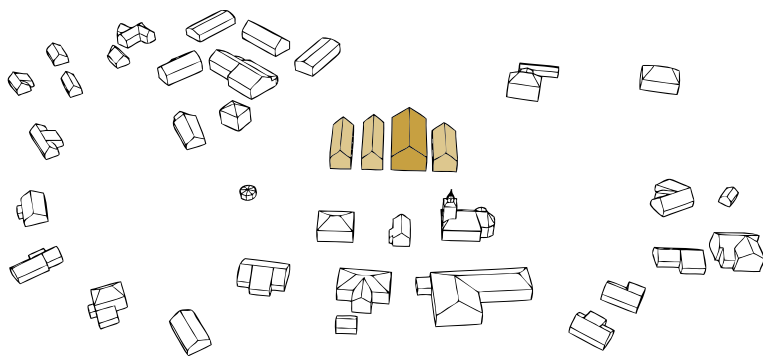
Na vybraný pozemek je nejprve umístěná hmota, která by dokázala splnit zamýšlenou kapacitu nového objektu. Jak je vidět na schématu, je zcela mimo měřítko okolní zástavby.

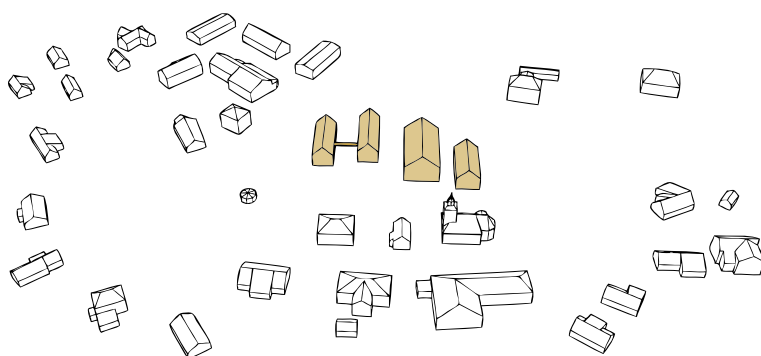
Hmotu je tedy třeba rozdělit do menších objektů, které spolu vytvoří soubor staveb. Výchozí měřítko jednotlivých částí bylo zvoleno tak, aby odpovídalo nejbližší okolní zástavbě.

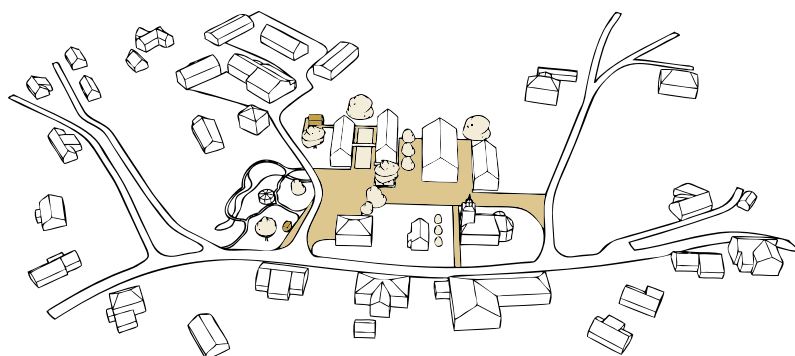
Všechny části jsou navrženy jako dvoupodlažní objekty se sedlovou střechou. Tato skutečnost nenavazuje pouze na místní tradici, ale vychází také z regulace uvedené v územním plánu obce.

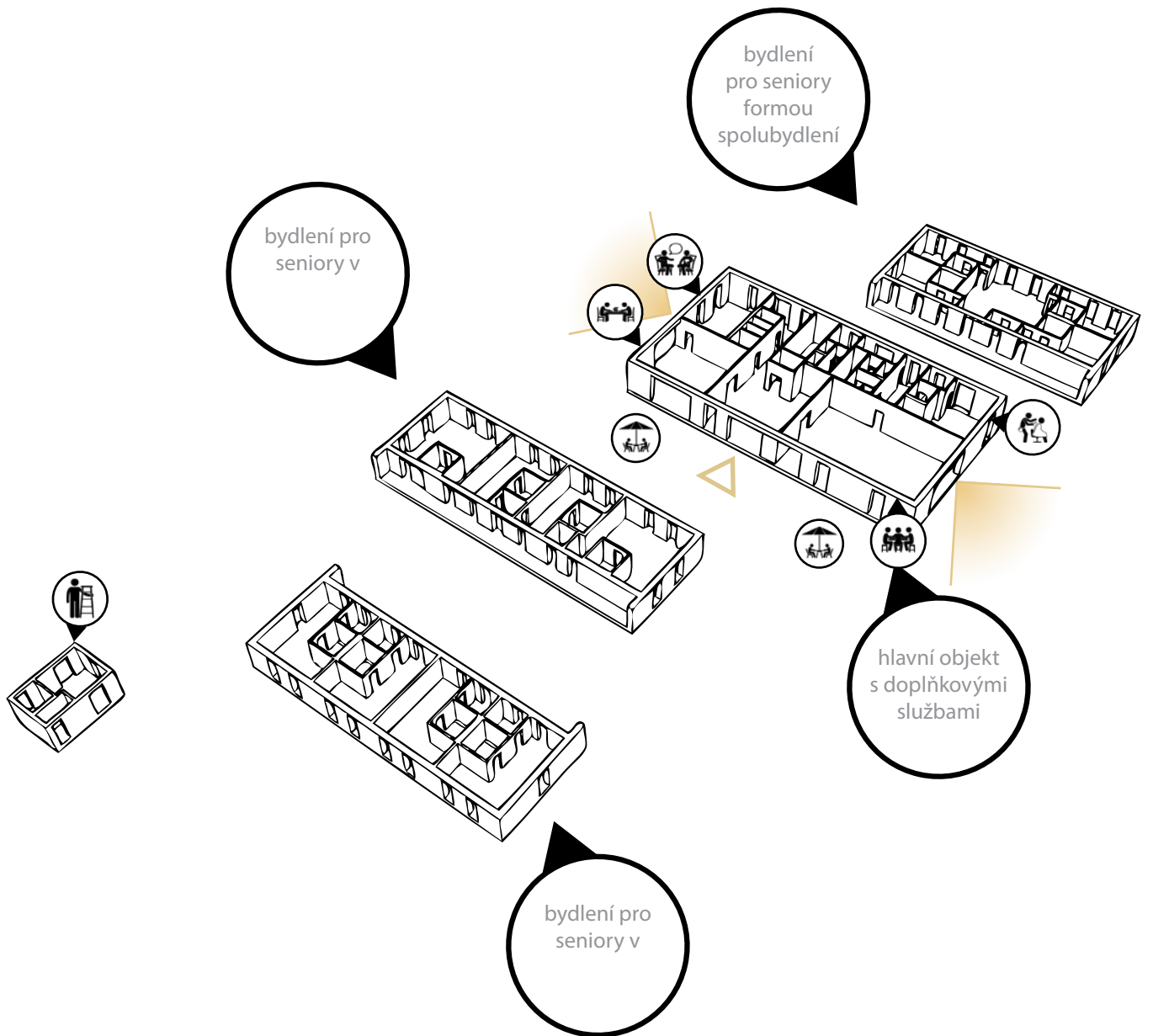
Vzhledem k tomu, že jsou do návrhu zakomponovány také služby pro veřejnost, stalo se záměrem zvolit jeden z objektů za dominantu v rámci nově navrženého souboru. Zbylé objekty jsou navrženy v měřítku bližším okolní zástavbě rodinných domů, čímž oproti hlavní budově dostávají určitý pocit intimity.

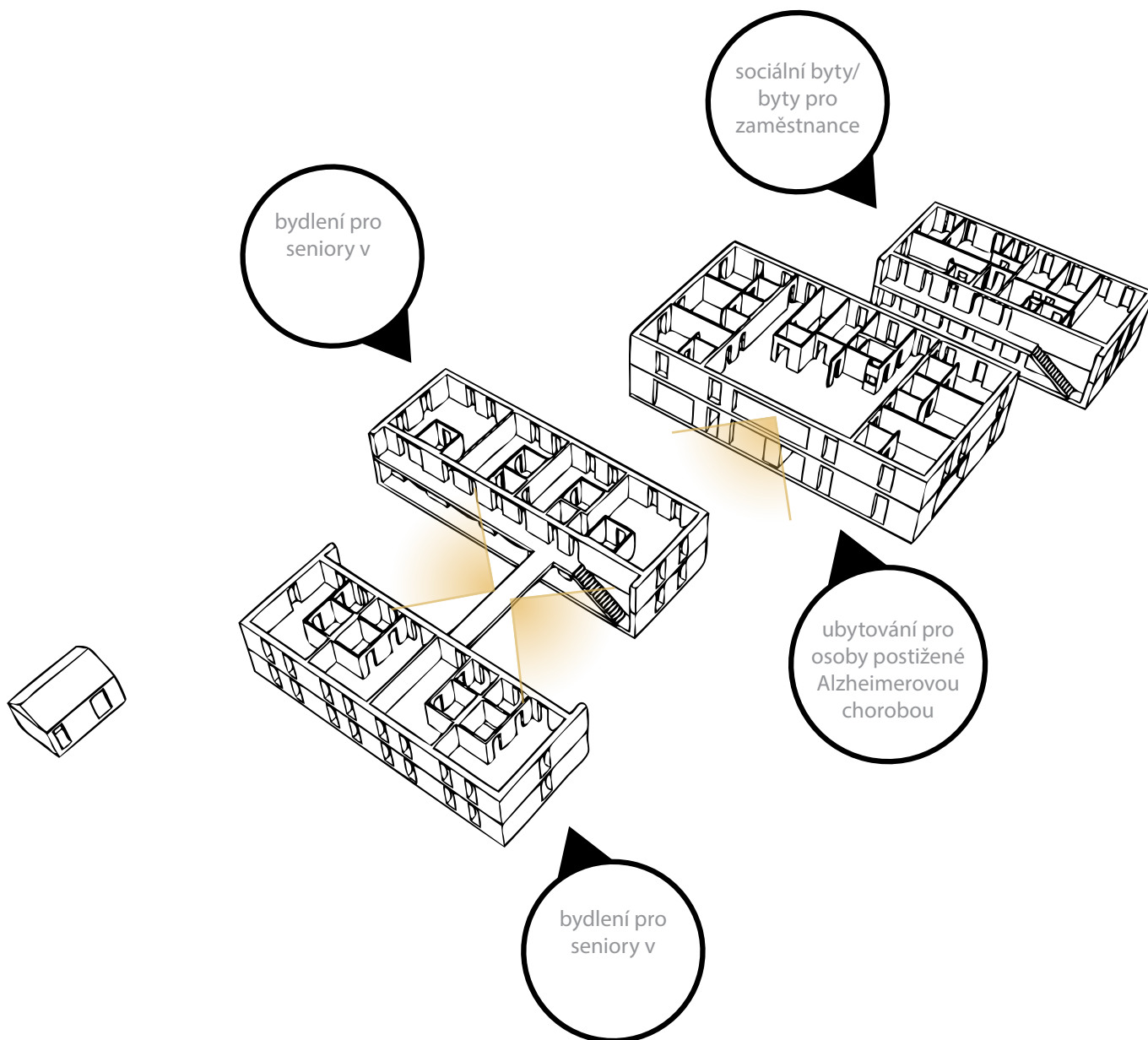

Prostorové uspořádání budov vychází ze záměru vytvořit nové veřejné prostranství mezi kostelem na jedné straně a obecním úřadem s altánkem na straně druhé. Objekty jsou v přední části u obecního úřady více rozestoupené, čímž vytváří velkorysé místo pro konání různých událostí a shromažďování osob. Naopak v části u kostela objekty náves postupně uzavírají, aby dodaly tomuto místu klid a pokoru.

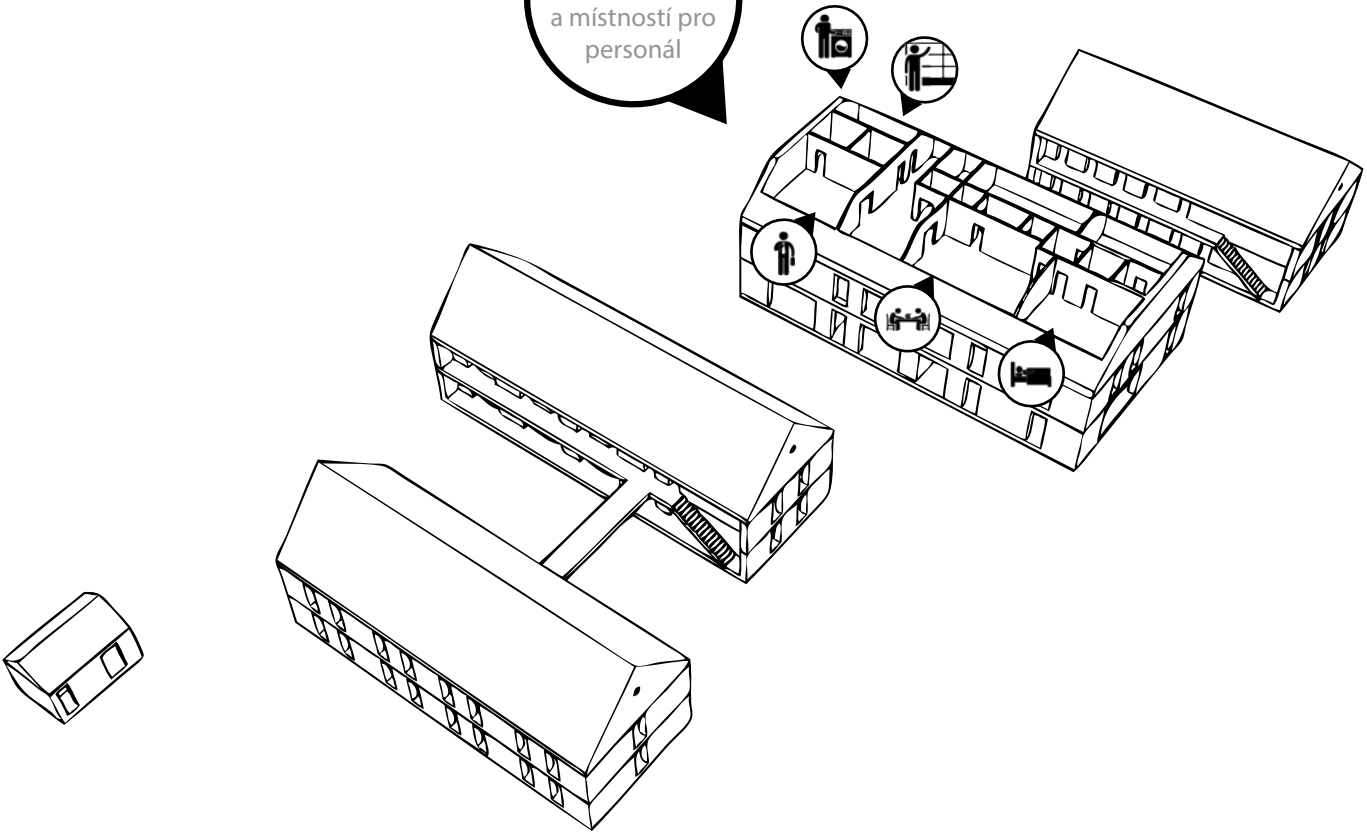

Nově navržené veřejné prostranství tak plně nahrazuje původní obslužnou komunikaci. Tyto veřejné plochy přirozeně prochází mezi navržené objekty, čímž tento soubor striktně neodděluje od nově navržené návsi. Hranici mezi veřejným a soukromým zde vytváří pouze vhodně zvolený mobiliář. Soubor staveb je dále doplněn vlastním zahradním domkem s dílnou, komunitními zahrádkami a petangovým hřištěm.

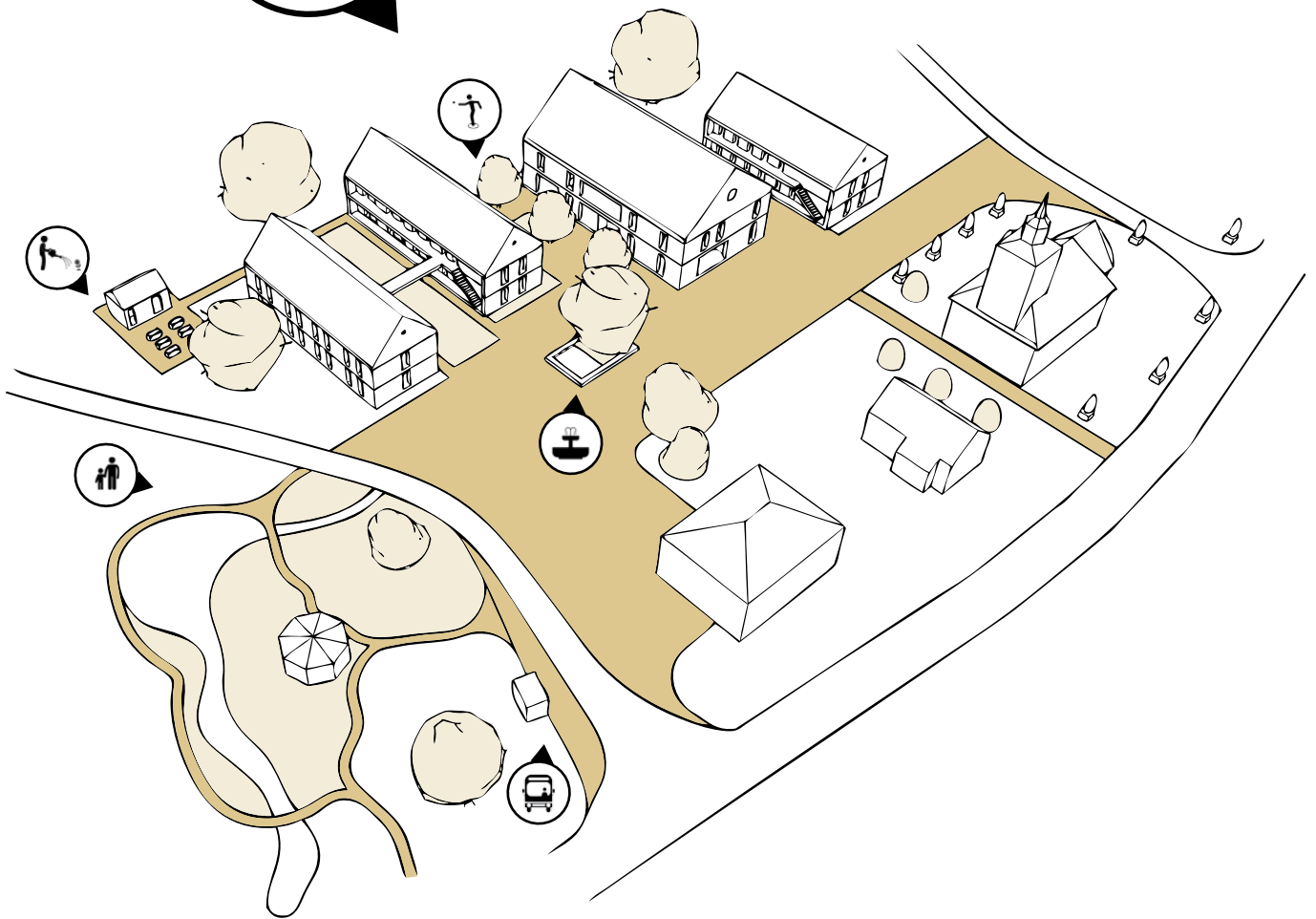

technické zá-
zemí objektu
a místností pro
personál

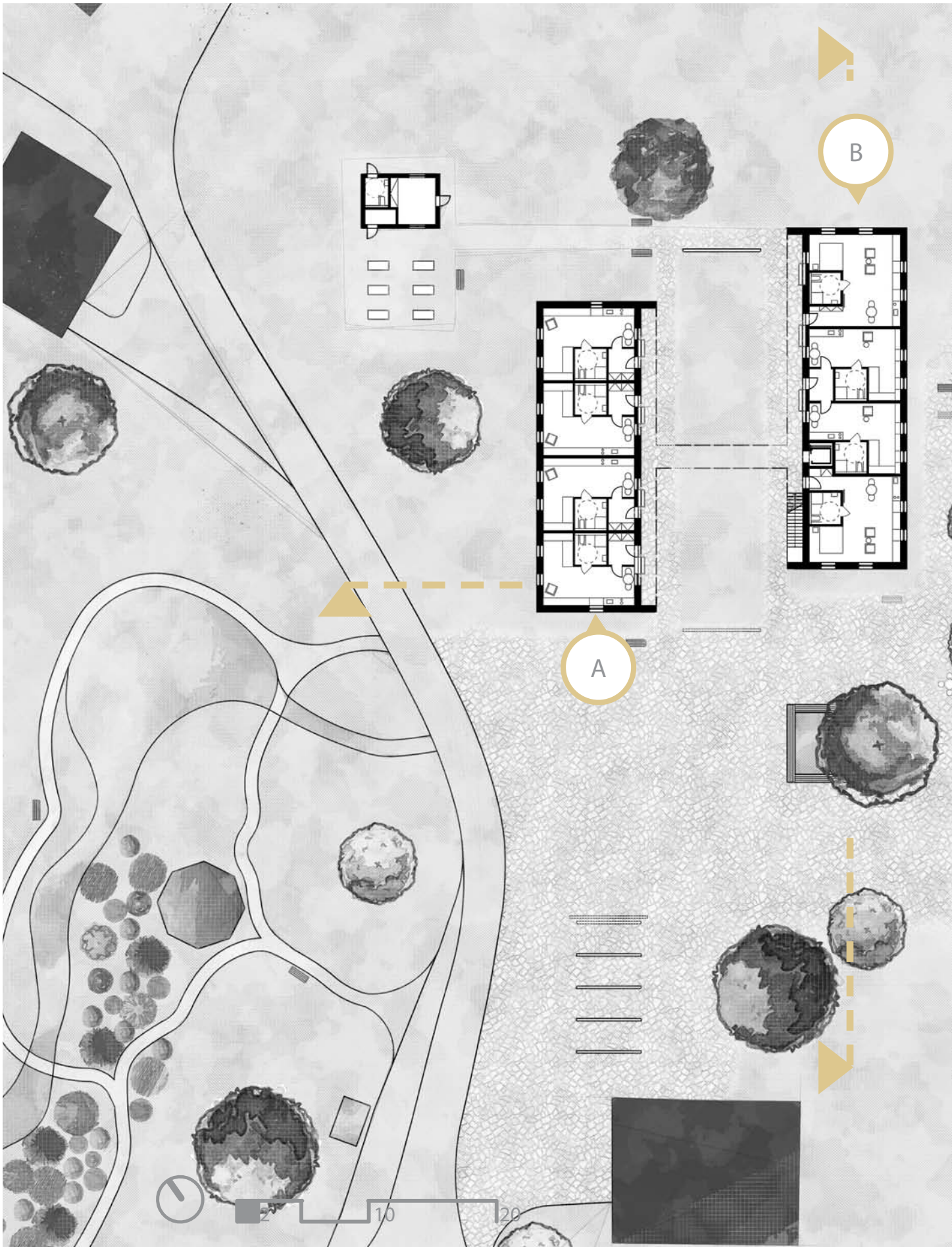

vytvoření
venkvních
pobytových
prostor

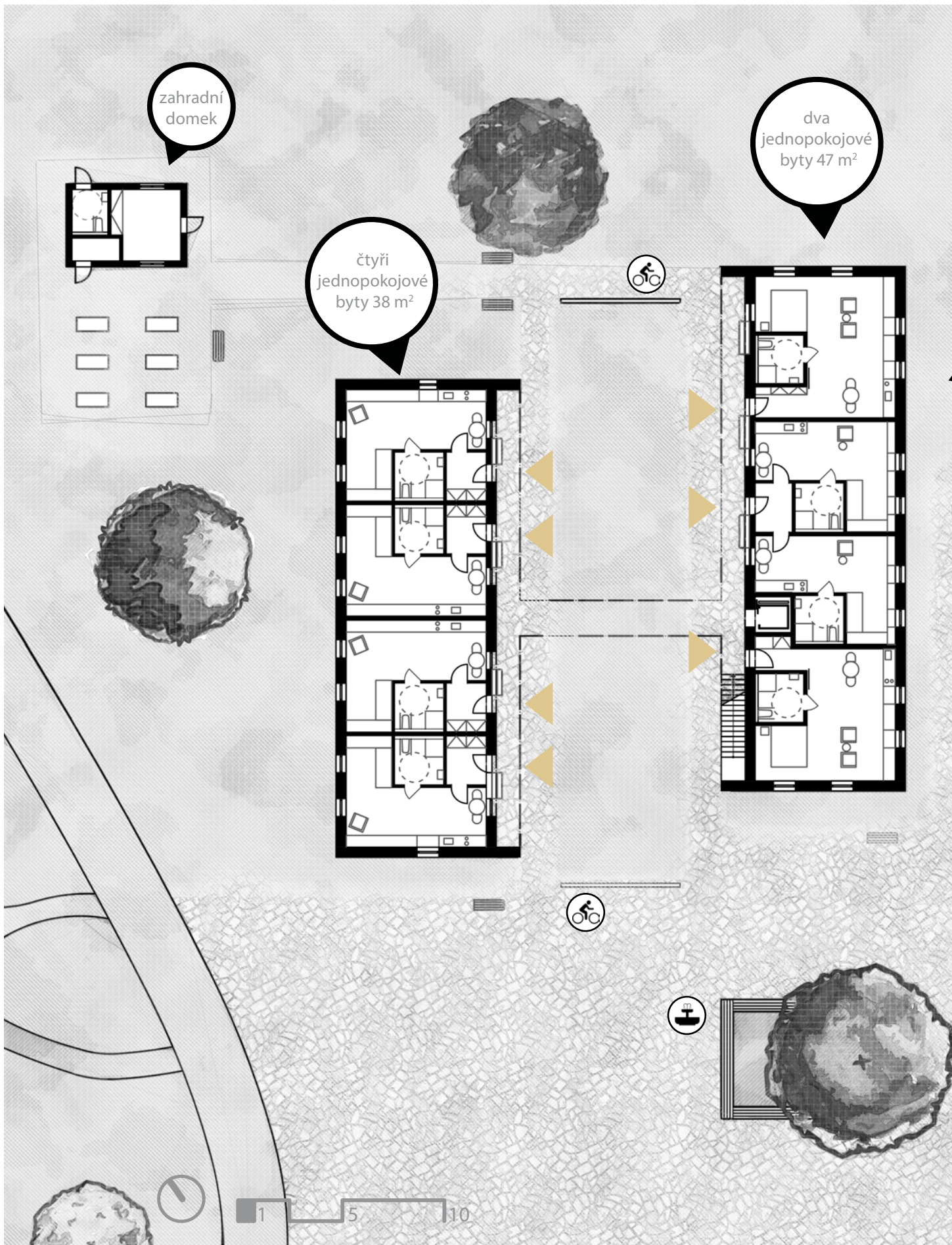

půdorys 1.NP

zahradní domek

čtyři jednopokojové byty 38 m²

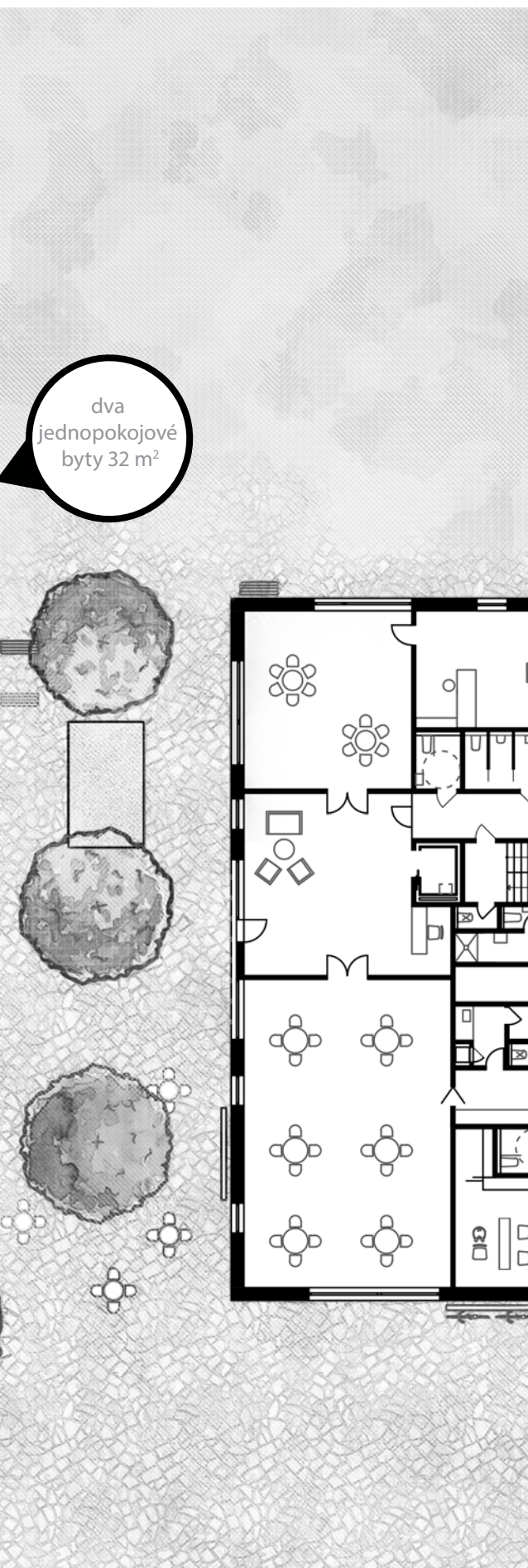
dva jednopokojové byty 47 m²

půdorys 1.NP – objekty A, B

1:250

Objekty A a B slouží pro bydlení seniorů, kteří nechtějí být doma sami, nemají dostatek sil na spravování vlastní usedlosti nebo velkého bytu. Jednotlivé byty jsou vždy přístupné přímo z verandy a jsou plně vybaveny vlastním sociálním zařízením a kuchyňkou. V objektu A jsou navrženy v přízemí čtyři bytové jednotky s jedním lůžkem o velikosti 38 m². V objektu B jsou navrženy dvě větší bytové jednotky pro páry nebo náročnější obyvatele o velikosti 47 m² a dvě menší bytové jednotky se společnou vstupní chodbou o velikosti 32 m². Ve všech bytech jsou navržena francouzská okna pro větší propojení s děním na návsi. Pro případný pocit soukromí a bezpečí jsou tato okna doplněna okenicemi. Objekty A a B mezi sebou vytváří obytný dvůr se zahradou jako místo odpočinku a setkávání se sousedy. Na verandě je u každého vstupu navržena lavička pro posezení během dlouhých slunečných dnů. Skrze tento dvůr lze dojít až k zahradnímu domku s dílnou a komunitními zahradkami, které celý soubor staveb uzavírají.

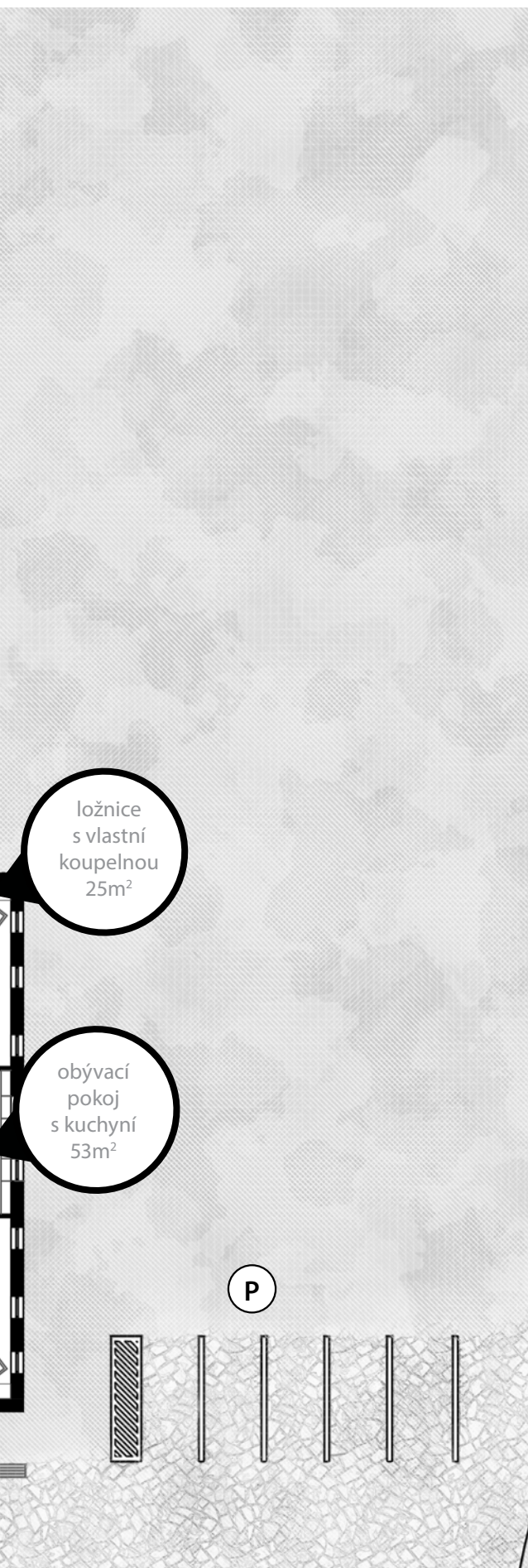

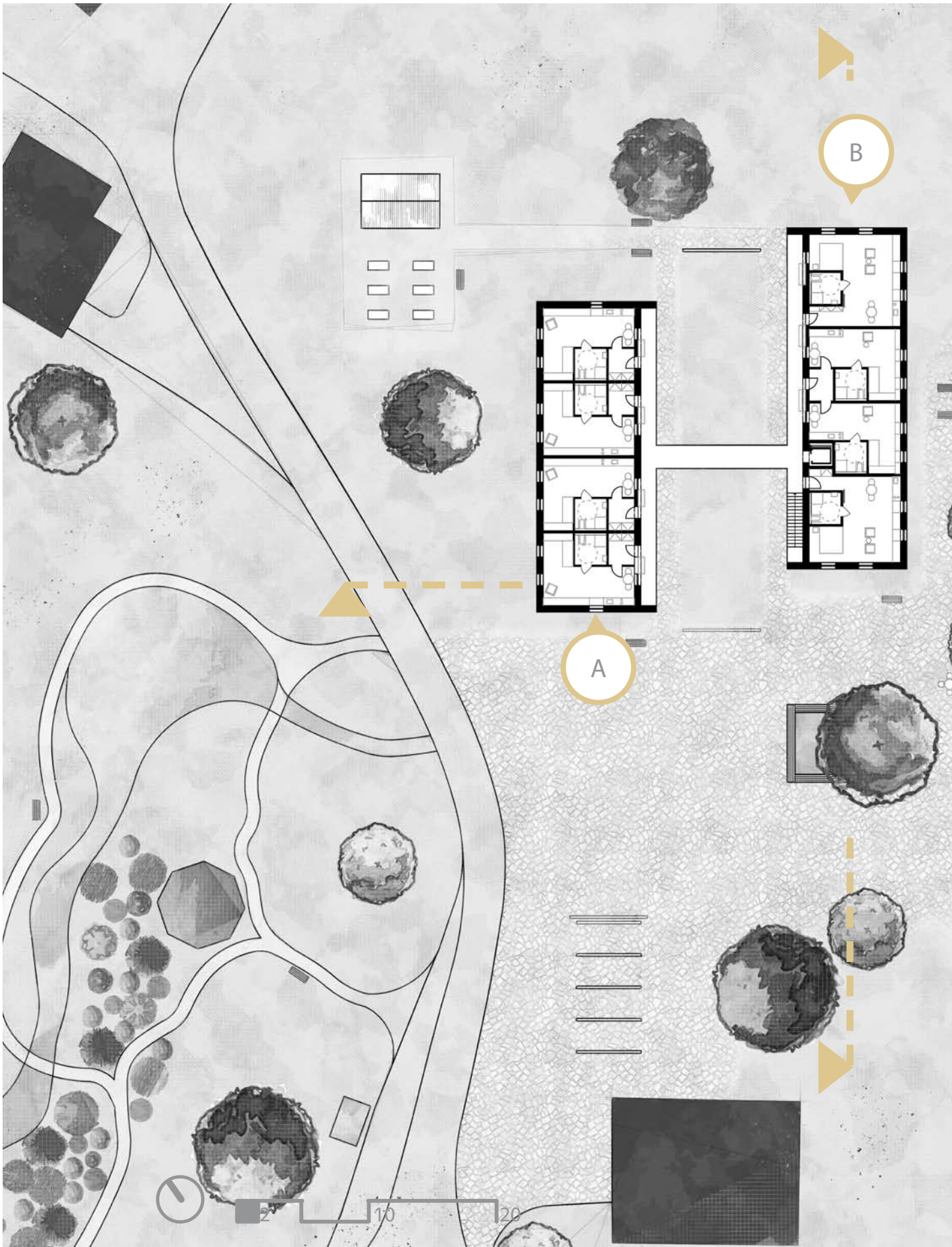
půdorys 1.NP – objekty C, D

1:250

Přízemí objektu C je věnováno zejména službám pro ubytované, ale také pro veřejnost. Z nově navržené návsi lze hlavním vchodem vstoupit do prostoru recepce, odkud lze dále pokračovat do prostor, které nejsou výlučně určeny pro ubytované osoby. V jižní části objektu se nachází prostorná jídelna, která je otevřená do návsi a během krásných slunečných dnů lze posedět i na čerstvém vzduchu. Směrem do volné přírody je orientovaný klub seniorů a poradna. Ta je stejně jako provozovna kadeřnictví, manikúry a pedikúry také vlastním vchodem z východní fasády.

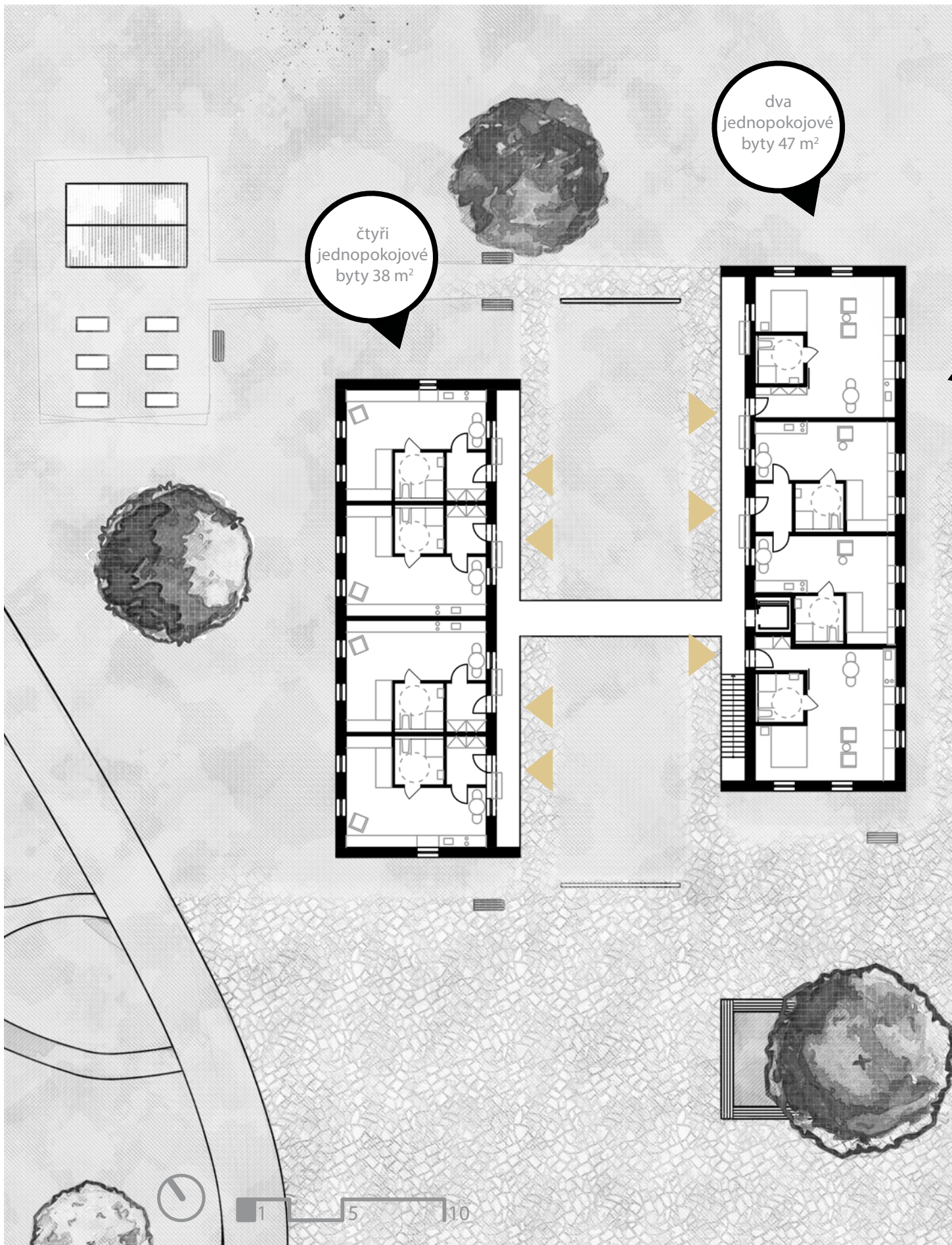
Přízemí objektu D je určeno pro sdílené bydlení čtyř osob, které mají vždy vlastní ložnici se sociálním zařízením o velikosti 25 m² a společný obytný prostor s kuchyňským koutem o velikosti 53 m². Tato dispozice tak myslí zejména na budoucí seniory, neboť v dnešní době je spolubydlení na denním pořádku. Stejně tak si zde lze představit skupinu přátel, manželské páry, které preferují oddělené ložnice apod. Na východním okraji pozemku je navrženo pět parkovacích stání pro ubytované, personál nebo návštěvy.

půdorys 2.NP

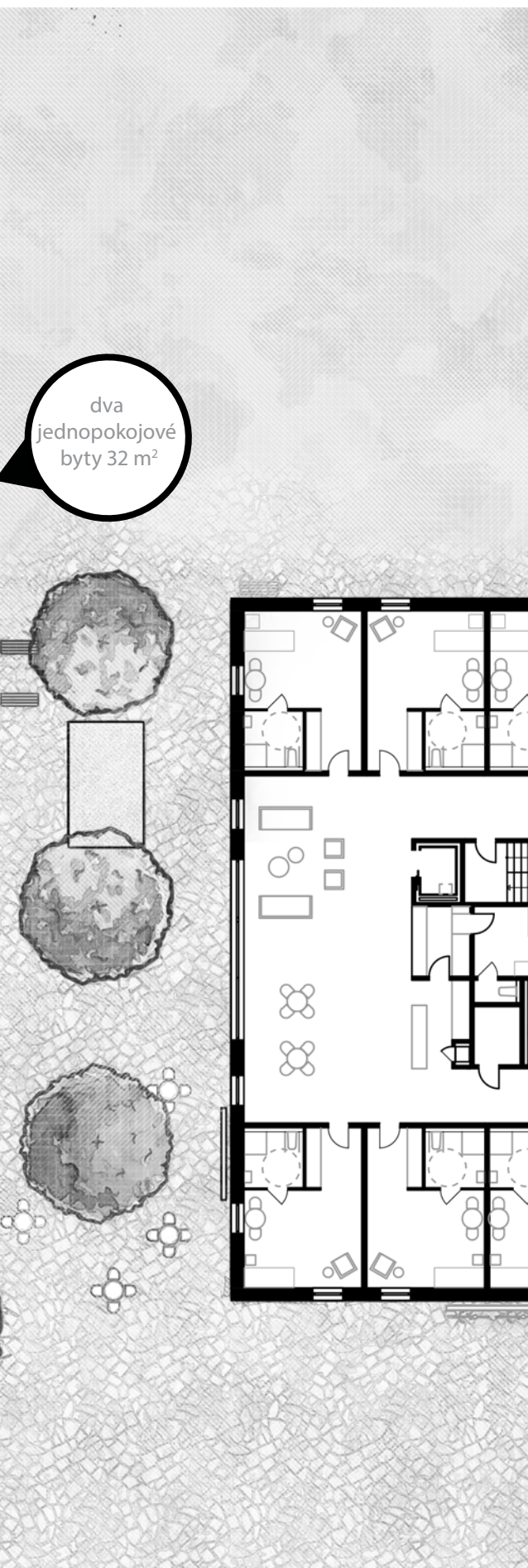

půdorys 2.NP – objekty A, B

1:250

Patro objektů A a B slouží stejně jako v přízemí pro bydlení seniorů, kteří nechtějí být doma sami, nemají dostatek sil na spravování vlastní usedlosti nebo velkého bytu. Jednotlivé byty jsou vždy přístupny přímo z pavlače, která objekty propojuje. Do patra obou objektů se vstupuje po schodišti v jižní části objektu B. Druhá možnost je výtahem, který přímo navazuje na propojovací pavlačový krček. Toto řešení je zvoleno zejména z ekonomického hlediska a kvůli úspoře financí při pořízení pouze jednoho výtahu pro oba objekty. Umístění do objektu B bylo zvoleno proto, aby senior přicházející od zastávky autobusu nebo vlaku již tyto vertikální komunikace viděl. Všechny byty jsou plně vybaveny vlastním sociálním zařízením a kuchyňkou. V objektu A jsou navrženy v patře čtyři bytové jednotky s jedním lůžkem o velikosti 38 m². V objektu B jsou navrženy dvě větší bytové jednotky pro páry nebo náročnější obyvatele o velikosti 47 m² a dvě menší bytové jednotky o velikosti 32 m² se společnou vstupní chodbou. Ve všech bytech jsou navržena francouzská okna pro větší propojení s dnem na návsí. Na pavlači je u každého vstupu navržena lavička pro posezení během dlouhých slunečných dnů.

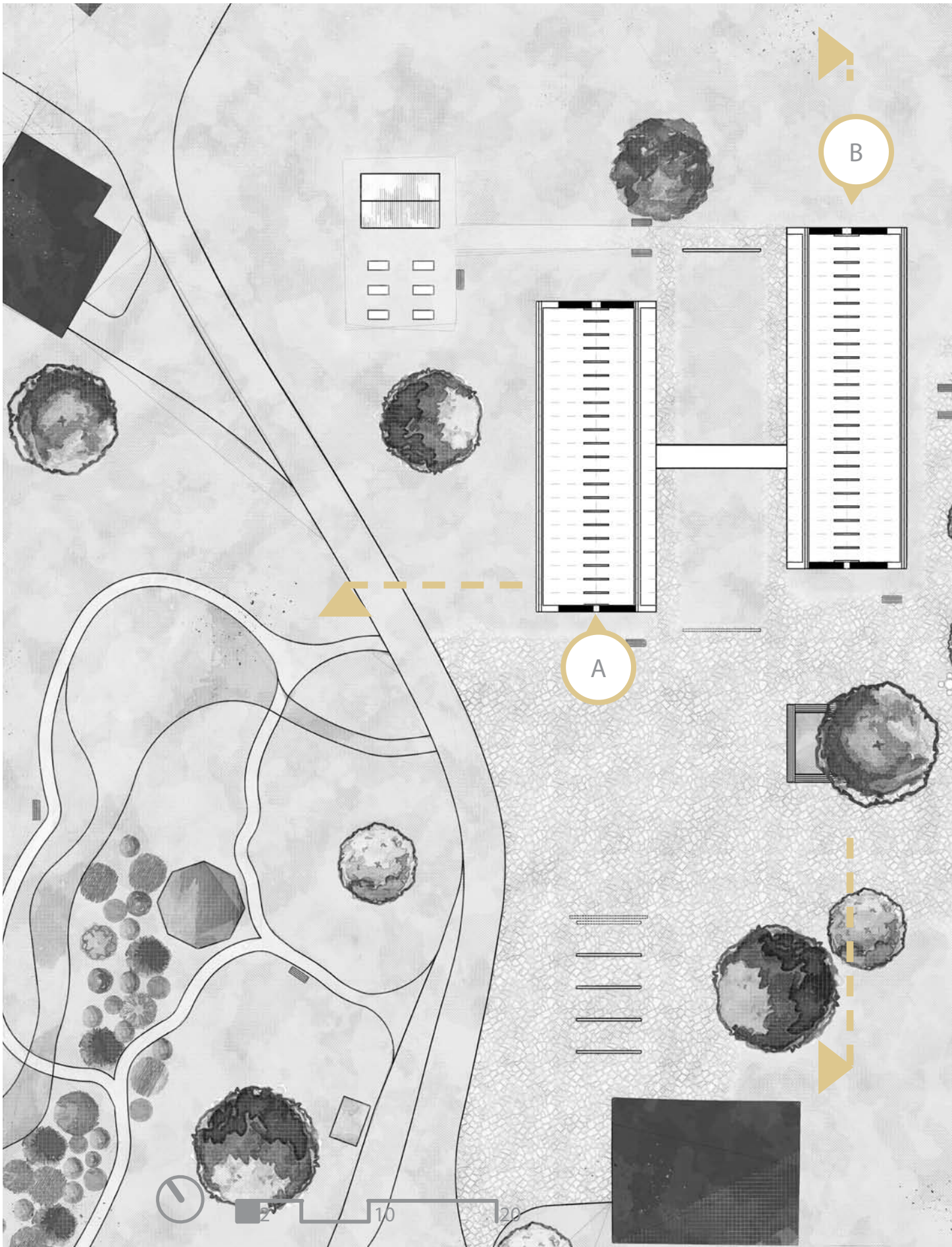
půdorys 2.NP – objekty C, D

1:250

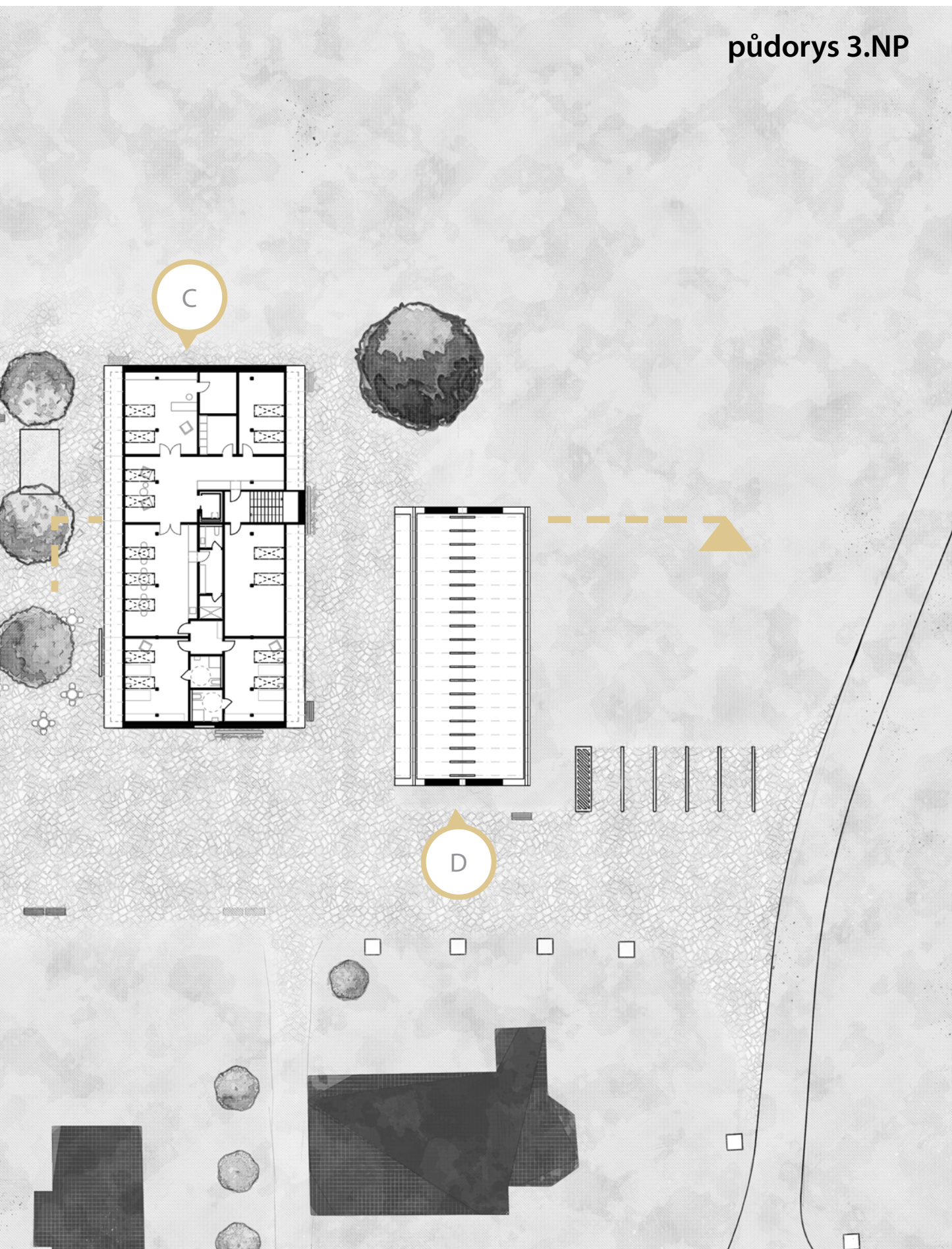
Patro objektu C je věnováno ubytování osob postižených Alzheimerovou chorobou. Půdorys je rozdělený na čtyři části. U štítových stěn jsou navrženy vždy tři pokoje s vlastním sociálním zařízením o velikosti 30 m². Střed objektu je věnován společnému obytnému prostoru otevřenému směrem do návsí a zázemí pro personál. To se skládá ze sesterny, prostoru pro výdej stravy přímo z kuchyně, skladovacích a hygienických prostor.

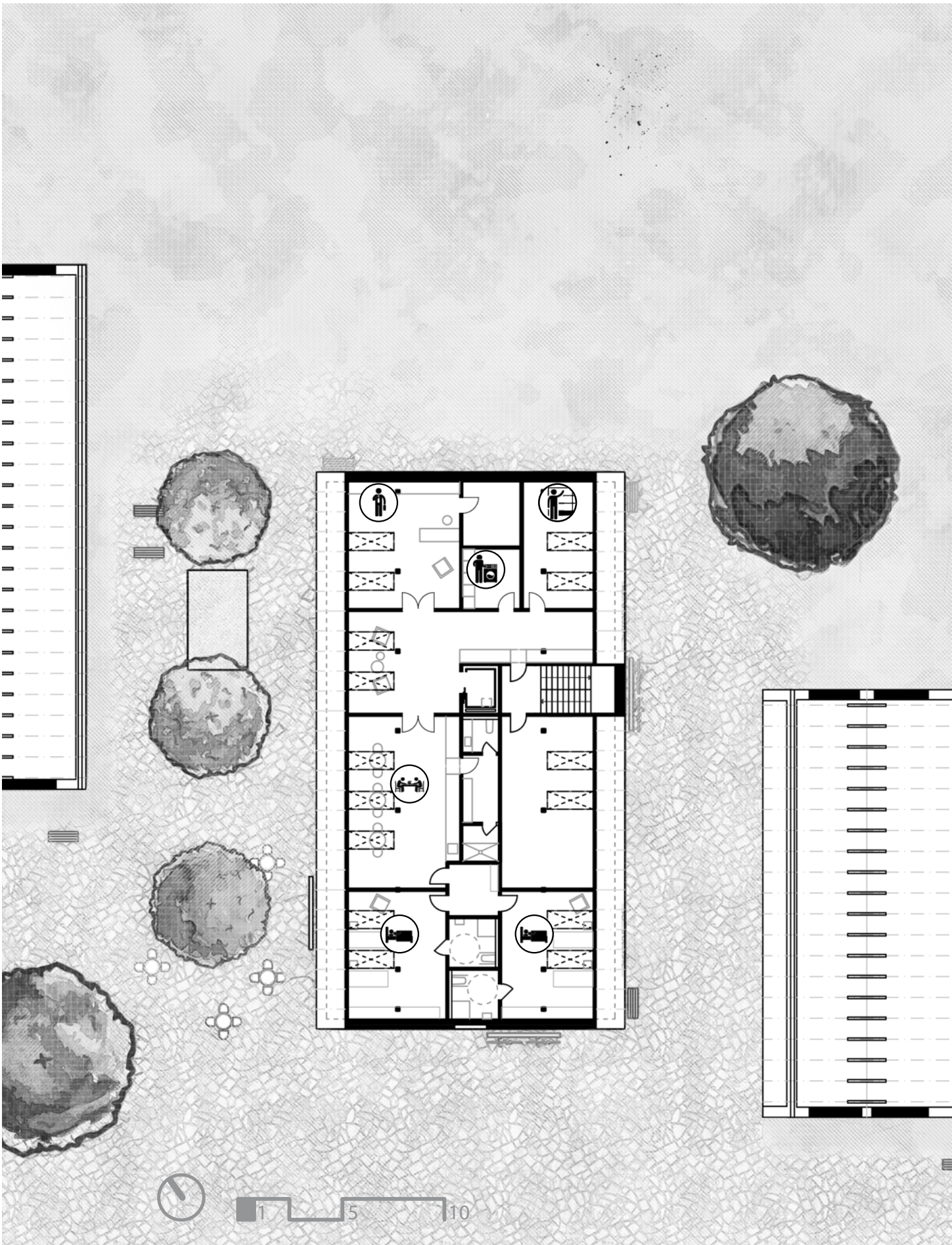
V patře objektu D jsou navrženy tři byty různých velikostí. Tyto byty jsou primárně určeny pro zde pracující zaměstnance, případně jako byty sociální nebo pro mladé rodiny. V jižní části objektu se nachází největší byt o velikosti 80 m² navržený jako 3+kk. V severní části objektu jsou skrz společnou předsíň přístupné dva byty. Větší je navržený jako 2+kk o velikosti 45 m² a menší jako 1+kk o velikosti 25 m².

půdorys 3.NP

půdorys 3.NP – objekt C

1:250

Podkroví objektu C je věnováno zejména provozní a administrativní funkci. Převážná část půdorysu je věnována společným prostorám sester. Těmi je šatna s hygienickým zázemím a denní místnost s kuchyňkou. Na tu navazují krizové ubytovací prostory s vlastním hygienickým zázemím. Dále se v podkroví nachází kancelář vedení s prostory pro archivaci, prádelna s potřebnými sklady a technická místnost. V ostatních objektech může být podkroví využito jako úložný prostor přístupný skrz průlez na severní fasádě.

pohled jihovýchodní

pohled jihozápadní

2 10 20

pohled severozápadní

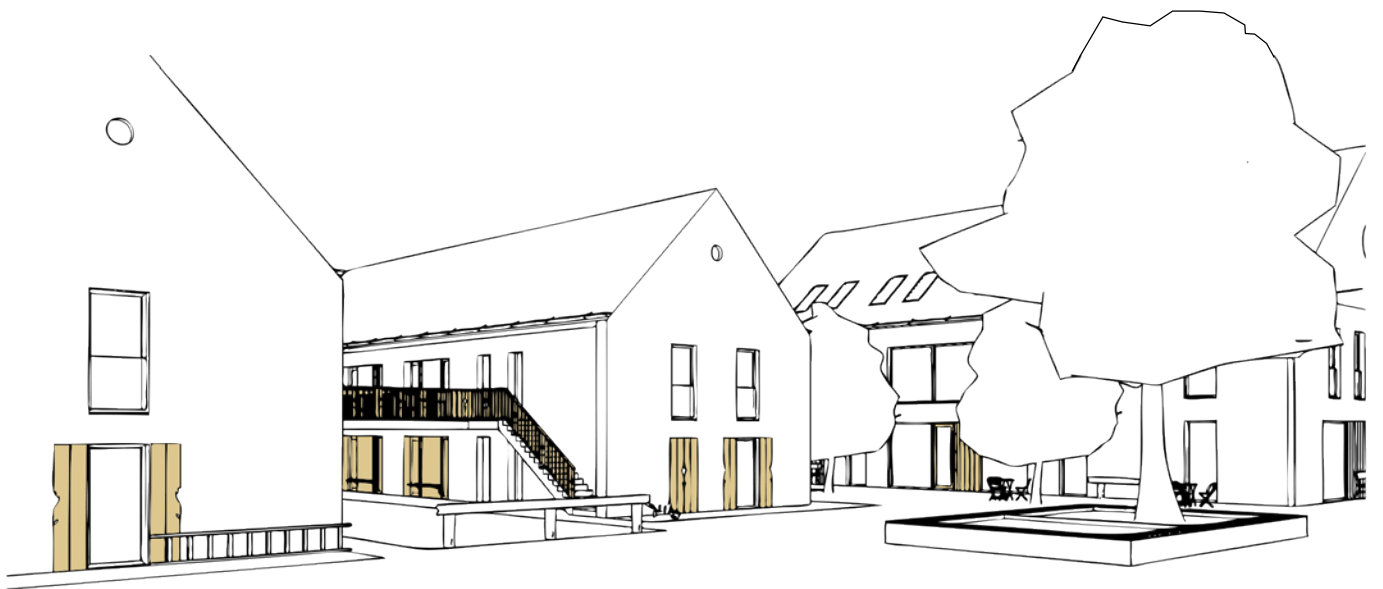
pohled severovýchodní

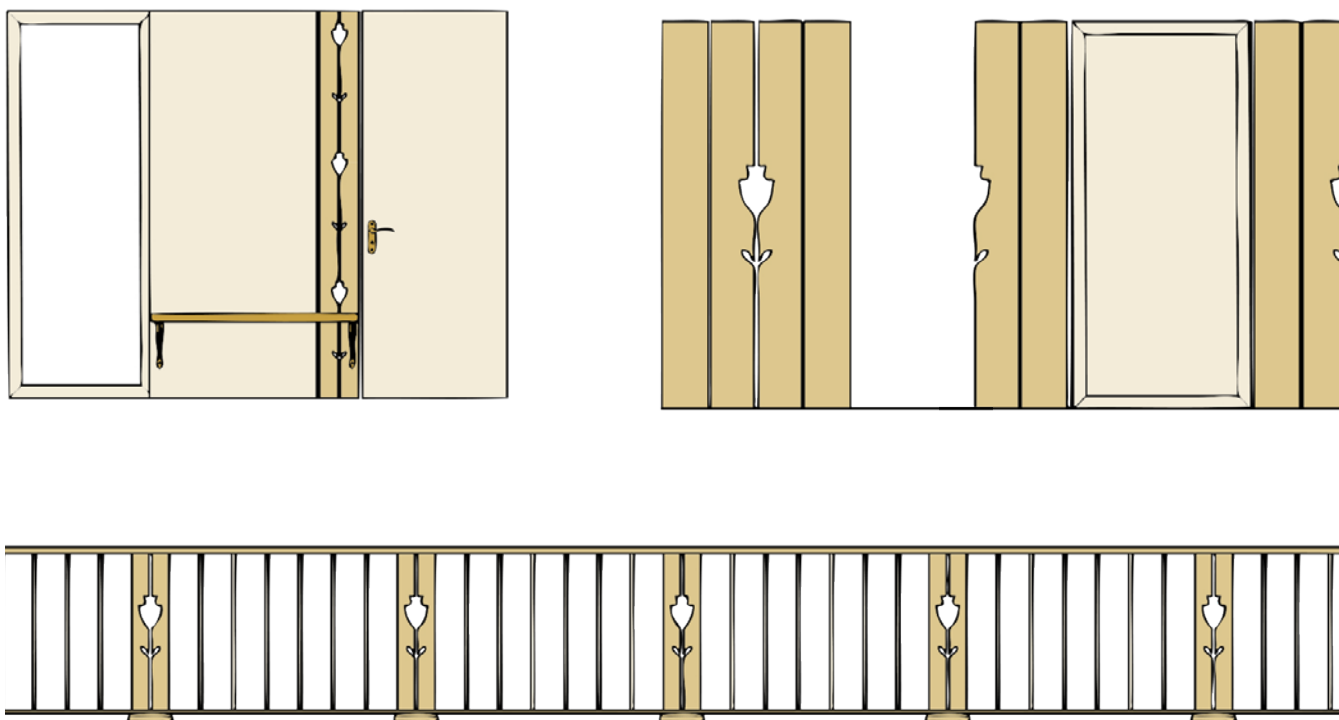

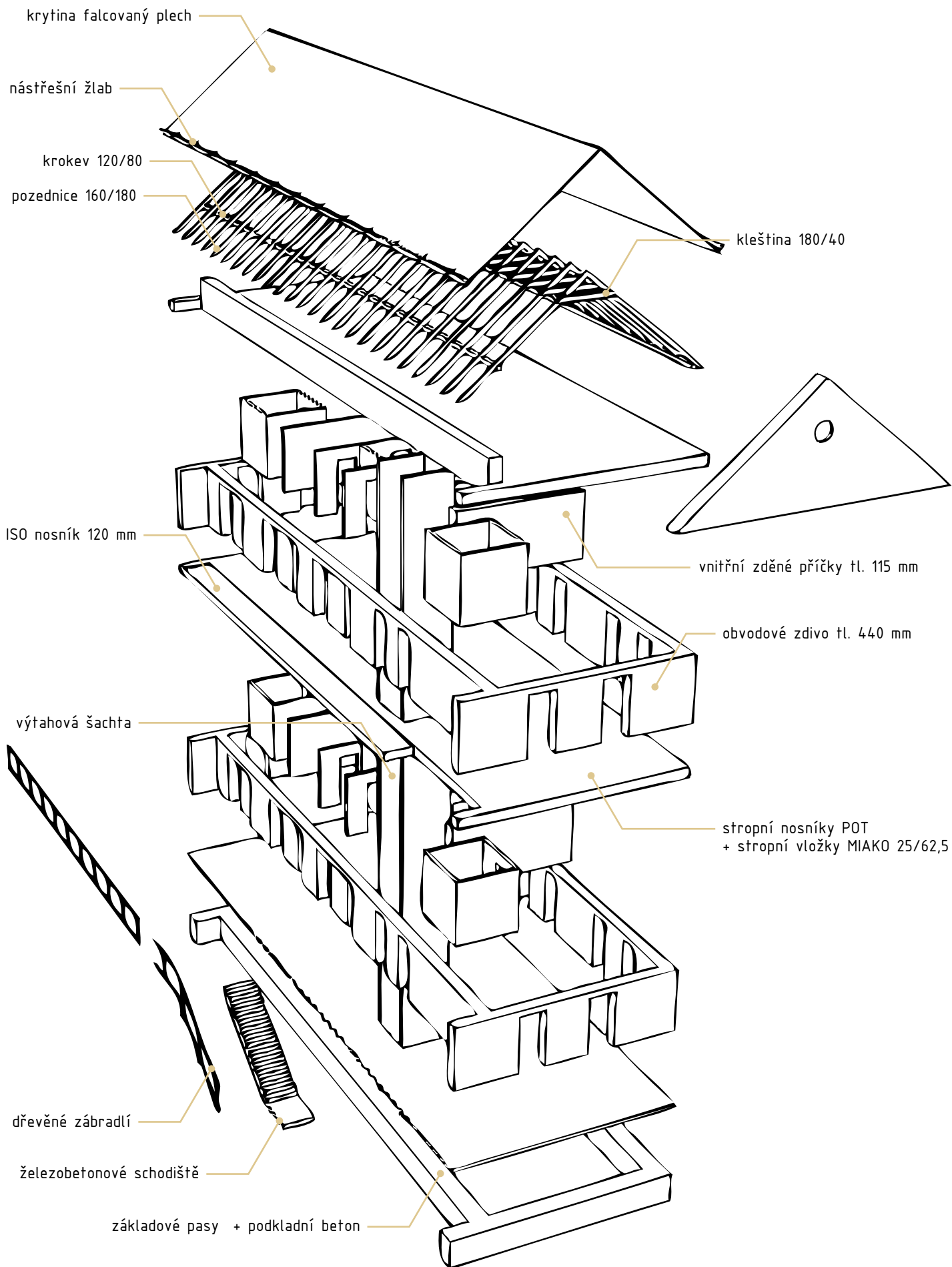

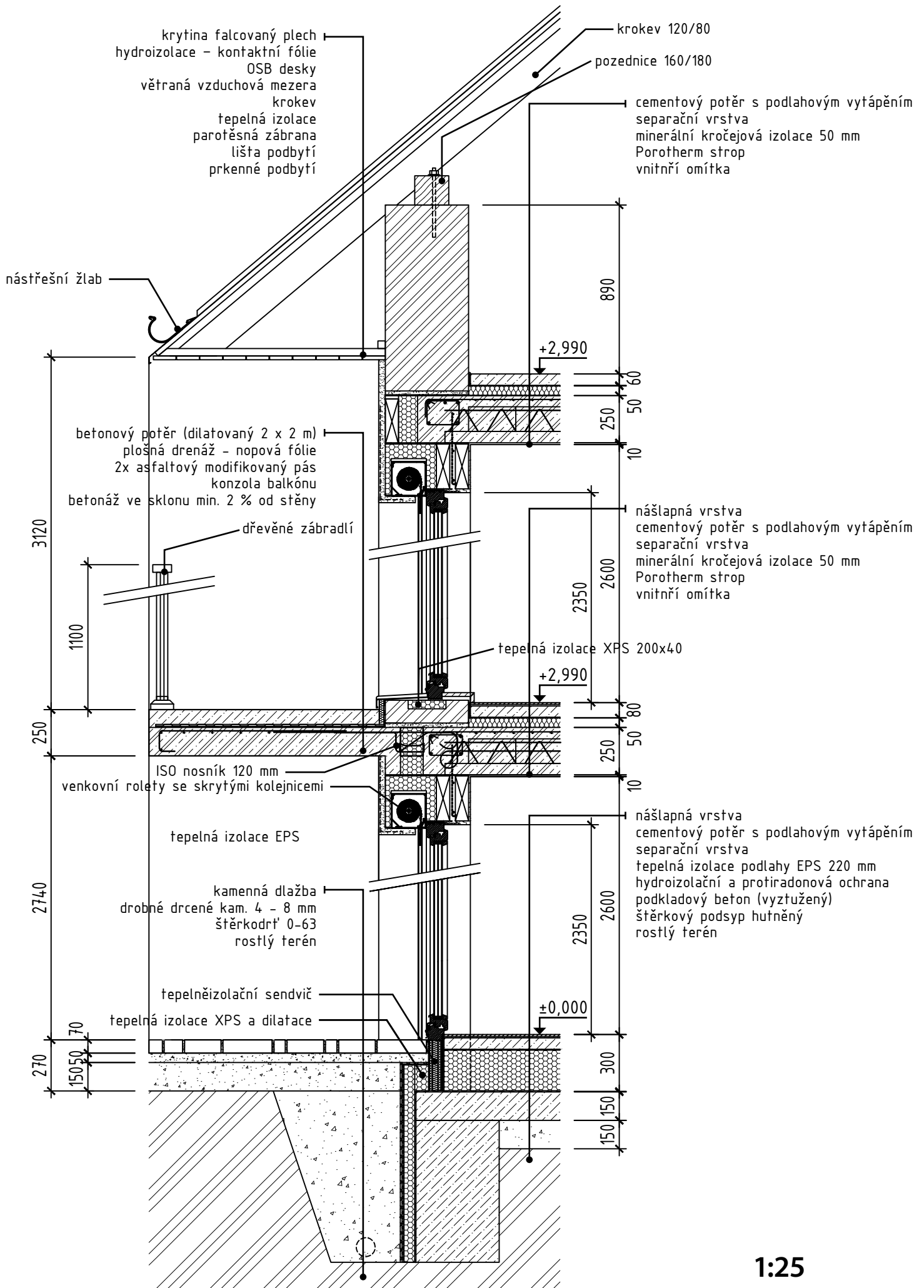

architektonický detail

Při zkoumání architektury v blízkém okolí s přesahem do architektury Krkonoš lze zpozorovat, že tradiční obytné objekty pracují v zásadě s obdélníkovým půdorysem, sedlovou střechou a zdobenými lomenicemi. Často se zde objevují zdobné řezbářské prvky na štítech, okenicích nebo zábradlích. V návaznosti na tuto skutečnost jsou objekty doplněny obdobnými prvky. Speciálně pro tento projekt byl tak navržen a vytvořen originální motiv, který vychází z obecního erbu, na kterém jsou vyobrazeny dvě radlice. Tyto radlice odkazují na tradici zemědělství a symbolizují dvě části obce Levínská Olešnice. V další fázi navrhování by se tato folklorní zkratka mohla dále rozšířit do celého objektu ať už v rámci prvků na dveřích, zvoncích, v informační grafice, na povlečení apod.

1:25

závěrečné slovo

Práce na tomto projektu pro mě byla zajímavá zejména proto, že jsem se mohla věnovat širšímu vztahu mezi nově navrhovaným objektem a zbytkem obce. Příjemnou změnou bylo oproštění se od větších projektů uprostřed Prahy a měla jsem možnost vrátit se ke klasickému stylu drobnější architektury z tradičních materiálů v malé obci. Práce mě zavedla až ke zkoumání detailů architektury v Krkonoších a převedení do prvků, které doplnily můj návrh. Během navrhování jsem se postupně dopracovala do fáze, kdy jsem chtěla pokorně navrženou architekturu doplnit vlastním zdobným prvkem, který by na tradičně vypadajícím stavení vytvořil onen charakteristický detail. Tento detail, i když ne tak nápadný, přetváří poměrně strohé objekty na příjemné domácí prostředí. V další fázi navrhování by se tato folklorní zkratka mohla dále rozšířit do celého objektu ať už v rámci prvků na dveřích, zvoncích, v informační grafice, na povlečení apod.

Ve výsledku jsem usilovala o navržení jasné a jednoduché prostorové struktury s charakteristickými a dobře zapamatovatelnými prostory. Mým cílem bylo také navrhnout provoz, který by v obci vytvořil nové pracovní příležitosti a také veřejné prostranství, na kterém by se každý s chutí účastnil kulturních nebo společenských akcí.

Jak jsem již v úvodu zmínila, mojí snahou při zpracovávání diplomové práce bylo, aby můj zájem o bydlení pro seniory mohl někdo v této lokalitě časem zúročit, nebo aby má práce alespoň rozpoutala diskusi na toto důležité, i když často opomíjené téma. Pokud se alespoň jeden z těchto dvou aspektů splní, budu se svojí prací spokojená.

bibliografie

MALÍKOVÁ, Eva. Péče o seniory v pobytových sociálních [sic] zařízeních. Praha: Grada, 2011. Sestra (Grada). ISBN 978-80-247-3148-3.

HROZENSKÁ, Martina a Dagmar DVOŘÁČKOVÁ. Sociální péče o seniory. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4139-0.

Šestáková I., Francová N., Sobek J., Procházková M.: Bydlení (nejen) pro lidi se zdravotním postižením, vydalo: Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky, tisk: AMOS Typografické studio, spol. s r.o., Praha 2012, ISBN: 978-80-7421-042-6

HERMAN, Jiří a Dagmar DVOŘÁČKOVÁ. Základy managementu sociálních služeb. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2008. ISBN ISBN978-80-7013-477-1.

<http://www.levinskaolesnice.cz/>

<https://www.virtualtravel.cz/export/levinska-olesnice/>

<https://www.czso.cz/csu/xl/demograficka-nej-v-obcich-libereckeho-kraje-v-roce-2019>

https://www.ziveobce.cz/obec-levinska-olesnice_f226068&obec=577375

<https://ags.cuzk.cz/geoprohlizec/>

<https://www.ikatastr.cz/>

<https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/8223/levinska-olesnice/>

<https://ostrava.rozhlas.cz/z-byvale-ubytovny-v-nosovicich-vznikne-bydleni-pro-seniory-7562048>

<https://www.archiweb.cz/b/domov-duchodcu-alcacer-do-sal-resid-ncias-assistidas-em-alcacer-do-sal>

<https://www.theplan.it/award-2018-health/housing-for-the-elderly-in-aldeamayor-de-san-martn-valladolid>

- [1] https://historickemapy.cuzk.cz/uazk/skici/skici/BYD/BYD214018420/BYD214018420_index.html
 - [2] https://historickemapy.cuzk.cz/uazk/topos52/topos52_data/050k/M_33_56_A_index.htmlw
 - [3] [https://www.virtualtravel.cz/export/levinska-olesnice/Jilemnice z edice Zmizelé Čechy – Jan Luštinec](https://www.virtualtravel.cz/export/levinska-olesnice/Jilemnice_z_edice_Zmizel%C4%99_Cechy_%20Jan_Lu%C5%A1t%C4%99nec)
 - [4] [https://www.virtualtravel.cz/export/levinska-olesnice/Jilemnice z edice Zmizelé Čechy – Jan Luštinec](https://www.virtualtravel.cz/export/levinska-olesnice/Jilemnice_z_edice_Zmizel%C4%99_Cechy_%20Jan_Lu%C5%A1t%C4%99nec)
 - [5] http://www.levinskaolesnice.cz/e_download.php?file=data/editor/106cs_15.pdf&original=O%20koordinacni%20vykres.pdf
 - [6] https://www.archiweb.cz/cache/images/buildings/gallery/picture_6250_7.jpg-1600x1200-bytovy-dum-pro-seniory-ve-starici.jpg?algorithm=1&mtime=1560780923
 - [7] https://www.archiweb.cz/cache/images/buildings/gallery/picture_6250_18.jpg-1600x1200-bytovy-dum-pro-seniory-ve-starici.jpg?algorithm=1&mtime=1560780972
 - [8] https://www.archiweb.cz/cache/images/buildings/gallery/picture_6250_19.jpg-1600x1200-bytovy-dum-pro-seniory-ve-starici.jpg?algorithm=1&mtime=1560780984
 - [9] <https://info.ricany.cz/imgarchiv/stacionar-olga5.jpg>
 - [10] https://www.archiweb.cz/cache/images/buildings/gallery/picture_3694_5.jpg-1600x1200-denni-stacionar-olga-v-ricanech.jpg?algorithm=1&mtime=1362602655
 - [11] https://www.archiweb.cz/cache/images/buildings/gallery/picture_3694_3.jpg-1600x1200-denni-stacionar-olga-v-ricanech.jpg?algorithm=1&mtime=1362602634
 - [12] https://www.archiweb.cz/cache/images/buildings/gallery/picture_3724_11.jpg-1600x1200-domov-duchodcu-alcacer-do-sal-resid-ncias-assistidas-em-alcacer-do-sal.jpg?algorithm=1&mtime=1365956517
 - [13] https://www.archiweb.cz/cache/images/buildings/gallery/picture_3724_20.jpeg-1600x1200-domov-duchodcu-alcacer-do-sal-resid-ncias-assistidas-em-alcacer-do-sal.jpg?algorithm=1&mtime=1365956529
 - [14] https://www.asb-portal.cz/wp-content/uploads/images/fotogaleria/fotogalerie/architektura/dum_pro_seniory_ze_svetla_a_stinu_fotoalbum/03-big-image.jpg
 - [15] https://www.chi-athenaeum.org/assets/IAA_2018_A/ALDEAMAYOR_7040_6.jpg
 - [16] <https://www.archdaily.com/800971/residencia-personas-mayores-scar-miguel-ares-alvarez/58472cf7e58ece99ab000127-residencia-personas-mayores-scar-miguel-ares-alvarez-floor-plan>
 - [17] https://www.theplan.it/attachments/ORENDERING_02.jpg
-

